

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
**ANALIZA TRAJNOSTNIH PRAKS V IZBRANEM SLOVENSKEM
PODJETJU V INDUSTRIJI STAVBNEGA POHIŠTVA**

Ljubljana, september 2024

JAN SREBRNIČ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Jan Srebrnič, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Analiza trajnostnih praks v izbranem slovenskem podjetju v industriji stavbnega pohištva, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko asist. dr. Evo Repovš

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 20. 09. 2024

Podpis študenta: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	TRAJNOSTNI RAZVOJ IN INDUSTRIJA STAVBNEGA POHIŠTVA	2
2.1	Cilji trajnostnega razvoja.....	2
2.2	Industrija stavbnega pohištva in njen vpliv na okolje.....	4
3	TRAJNOSTNE PRAKSE V INDUSTRIJI STAVBNEGA POHIŠTVA	6
3.1	Uporaba trajnostnih materialov	7
3.1.1	Uporaba bambusa	7
3.1.2	Trajnostno upravljanje gozdov	7
3.1.3	Reciklirana plastika.....	8
3.2	Optimizacija proizvodnih procesov.....	8
3.2.1	Energetska učinkovitost proizvodnje.....	9
3.2.2	Metode optimizacije proizvodnih procesov.....	9
3.3	Ravnanje z odpadnim lesom	10
4	TRAJNOSTNE PRAKSE V INDUSTRIJI STAVBNEGA POHIŠTVA V IZBRANEM SLOVENSKEM PODJETJU.....	11
4.1	Namen, cilj in raziskovalno vprašanje	11
4.2	Metoda zbiranja podatkov	11
4.3	Rezultati intervjujev	12
4.3.1	Intervju z direktorjem podjetja	12
4.3.2	Intervju z zaposlenim.....	15
4.4	Trajnostne prakse v podjetju	17
4.5	Predlogi za izboljšave.....	19
4.6	Omejitve raziskave in priložnosti za prihodnje raziskovanje.....	21
5	SKLEP	21
	LITERATURA IN VIRI	22
	PRILOGE	27

KAZALO SLIK

Slika 1: 17 ciljev trajnostnega razvoja	3
---	---

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Protokol intervjuja	1
Priloga 2: Vprašanja intervjuja.....	2
Priloga 3: Transkript intervjuja 1	3
Priloga 4: Transkript intervjuja 2	7

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

BDP – bruto domači proizvod

EU – Evropska unija

PVC – polivinil klorid

1 UVOD

Industrija stavbnega pohištva ima ključno vlogo pri gradnji in vzdrževanju infrastrukture, hkrati pa se sooča z vrsto trajnostnih izzivov. Proizvodnja in montaža stavbnega pohištva, kot so okna in vrata, vključuje obsežno uporabo naravnih virov, energije in tudi kemikalij, kar lahko pripelje do negativnih vplivov na okolje. Medtem ko se osveščenost med ljudmi o skrbi za ohranjanje okolja in posledično povpraševanje po trajnostnih izdelkih in storitvah povečujeta, pogosto ostaja uporaba trajnostnih praks v tej industriji premajhna. Industrija stavbnega pohištva se sooča s številnimi izzivi, ki zahtevajo uvajanje trajnostnih praks za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje, izboljšanje socialne odgovornosti in doseganje dolgoročne ekonomske stabilnosti in rasti panoge (Marinič, 2016).

Eden izmen pomembnejših izzivov, ki zadeva trajnostne prakse v tej industriji je ogromna poraba in obdelava lesa, kar lahko vodi do izčrpavanja tega naravnega vira in predvsem do visokih izpustov emisij. Proizvodni procesi predelave in obdelave različnih materialov v industriji so energetske intenzivni, o čemer govori tudi podatek, da gradbeni in stavbni sektor v letu 2023 prispeval okrog 37% vseh emisij CO₂ (Hamilton in Kennard, 2024).

Področje, ki ga želim raziskati med pisanjem zaključne strokovne naloge je industrija stavbnega pohištva, trendi in okoljski vplivi izbrane industrije. Podpodročja raziskovanja industrije stavbnega pohištva pa so pozitivni učinki trajnostnih praks, uporabljenih v industriji v posameznem procesu. Sem sodijo trajnostne prakse pri dobavi, proizvodnji, montaži, transportu in prakse na podpodročju ravnanja z odpadnim materialom industrije stavbnega pohištva.

Namen naloge je raziskati in analizirati trajnostne prakse v industriji stavbnega pohištva na primeru izbranega podjetja. Ta tematika je pomembna, ker industrija stavbnega pohištva igra ključno vlogo pri gradnji trajnostne prihodnosti, saj je prisotna v prav vsaki infrastrukturi. Z analizo trajnostnih praks želim v izbranemu podjetju opraviti analizo trenutnega stanja in predlagati možnosti za izboljšanje trajnostnega delovanja.

Cilj moje zaključne strokovne naloge je poiskati, kateri so trajnostni pristopi podjetij v industriji stavbnega pohištva in odgovoriti na naslednji dve raziskovalni vprašanji. Katere trajnostne prakse uporabljajo v izbranem slovenskem podjetju za doseganje trajnostnega razvoja? Ali lahko in na katerih področjih lahko izbrano slovensko podjetje izboljša svoje trajnostne prakse?

V svoji zaključni strokovni nalogi bom iskal odgovor na vprašanje katere trajnostne prakse izbrano podjetje uporablja v industriji stavbnega pohištva. Ugotoviti želim, katere so trajnostne prakse, ki bodo izbranemu podjetju v tej industriji omogočile, da se premika k bolj trajnostnemu poslovanju. Po opravljenih intervjujih in zbranih podatkih o podjetju,

je cilj naloge ugotoviti, kako in na katerih področjih se podjetje lahko izboljša z vidika trajnosti.

Zaključna strokovna naloga je sestavljena iz teoretičnega ter praktičnega dela. V teoretičnem delu najprej opišem kaj je trajnostni razvoj ter kateri so njegovi cilji. Nato predstavim industrijo stavbnega pohištva in trajnostne prakse, ki se v izbrani industriji uporabljajo. V praktičnem delu zaključne strokovne naloge najprej predstavim metode, ki sem jih uporabljal za pridobivanje ustreznih podatkov, predstavim analizo intervjuja in rezultate raziskave. Na koncu naloge sledijo predlogi za bolj trajnostno delovanje izbranega podjetja in sklep s povzetkom ključnih ugotovitev.

2 TRAJNOSTNI RAZVOJ IN INDUSTRIJA STAVBNEGA POHIŠTVA

Trajnostni razvoj je pristop k gospodarskemu razvoju države, ki ohranja kakovost okolja za prihodnje generacije. Gospodarski razvoj pogosto povzroča okoljsko škodo, kot so degradacija zemlje, erozija tal, onesnaženje zraka in vode ter krčenje gozdov. Ta škoda lahko preseže koristi izboljšane proizvodnje blaga in storitev (BYJU'S, brez datuma). Na globalni ravni in v vseh sektorjih predvsem gospodarstva, je danes v ospredju trajnost in trajnostni razvoj. Razmišljanje o trajnostnem gradbeništvu je postalo del našega vsakdana, kar priznava celotna gradbena panoga. Podnebne spremembe so največji globalni izziv trajnostnega razvoja, o katerem se veliko govori, pri čemer si delimo odgovornosti in dolžnosti (Forum media group, 2023).

2.1 Cilji trajnostnega razvoja

Septembra leta 2015 so se svetovni voditelji sestali na zasedanju Združenih narodov v New Yorku, kjer so sprejeli 17 ključnih ciljev trajnostnega razvoja. Teh 17 ciljev in 169 konkretnih ambicij oblikuje agendo za trajnostni razvoj za vse države, ki vključuje gospodarsko rast, socialno vključenost in varstvo okolja (Stafford-Smith in drugi, 2017). S temi cilji nameravajo odpraviti revščino in ustvariti boljše zdravstvene razmere tako v razvitih kot tudi v nerazvitih državah (Filho in drugi, 2019).

Na sliki 1 je prikazano vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja. Vsak izmed spodaj navedenih ciljev je tudi razčlenjen na določeno število konkretnih ambicij, ki jih želijo doseči. V nadaljevanju bom cilje, ki so konkretno povezani z delovanjem izbranega podjetja tudi opisal.

Slika 1: 17 ciljev trajnostnega razvoja

Vir: Amnesty International Slovenije (brez datuma).

Četrty cilj pod naslovom **kakovostno izobraževanje**, ima namen spodbujati možnosti življenjskega učenja za vse. Do leta 2030 naj bi vsa dekleta in fantje zaključili brezplačno in kakovostno osnovnošolsko ter srednješolsko izobraževanje. Pomembno je zagotoviti dostop do zgodnjega otroškega razvoja, varstva in predšolske vzgoje ter omogočiti enak dostop do tehničnega, poklicnega in terciarnega izobraževanja za vse. Cilj je tudi povečati število mladih in odraslih z ustreznimi znanji ter spretnostmi za zaposlovanje, odpraviti razlike med spoloma v izobraževanju in povečati število pismenih. Spodbujati je treba izobraževanje za trajnostni razvoj, graditi varne in vključujoče šole ter povečati število usposobljenih učiteljev (United Nations, brez datuma). Industrijski sektor kamor spada tudi industrija stavbnega pohištva, lahko prispeva tudi k uresničevanju tega cilja s sodelovanjem z izobraževalnimi ustanovami za zagotavljanje praktičnih usposabljanj in programov, ki mladim omogočajo dostop do poklicnega izobraževanja in učenja potrebnih veščin v tem sektorju (SDG Compass, brez datuma).

Devety cilj je vzpostaviti odporno **infrastrukturo**, spodbujati trajnostno **industrializacijo** ter pospeševati **inovacije**. Do leta 2030 naj bi razvili kakovostno in trajnostno infrastrukturo ter znatno povečali delež industrije v zaposlovanju in BDP, še posebej v najmanj razvitih državah. Cilj je tudi nadgraditi infrastrukturo za trajnostno industrijo ter okrepiti znanstvene raziskave in tehnološke zmogljivosti. Ključ do tega je spodbujanje razvoja infrastrukture v državah v razvoju z večjo finančno podporo ter povečati dostop do informacijske in komunikacijske tehnologije, zlasti do interneta v najmanj razvitih državah (United Nations, brez datuma). Ta cilj je povezan z industrijo stavbnega pohištva, saj vključuje pomembne vidike, kot so uporaba inovativnih proizvodnih procesov, izboljšanje energetske učinkovitosti in trajnostna uporaba materialov. Poleg tega devety cilj spodbuja vlaganja v infrastrukturo, kar lahko vključuje

izboljšanje industrijskih obratov za bolj trajnostno proizvodnjo in uporabo pametnih tehnologij za boljši nadzor nad porabo virov in zmanjšanje odpadkov v tej industriji (SDG Compass, brez datuma).

V dvanajstem cilju je zapisano, da je potrebno vzpostaviti **odgovorno porabo in proizvodnjo**. To vključuje izvajanje desetletnega okvira programov za trajnostno potrošnjo, trajnostno upravljanje naravnih virov in zmanjšanje zavržene hrane do leta 2030. Do leta 2030 naj bi bistveno zmanjšali nastajanje odpadkov in spodbujali podjetja k trajnostnim praksam. Pomembno je tudi spodbujati trajnostne prakse javnega naročanja in zagotoviti ozaveščenost ljudi o trajnostnem razvoju. Podpreti je potrebno države v razvoju pri večjih znanstvenih zmogljivosti in razviti orodja za spremljanje učinkov trajnostnega turizma (United Nations, brez datuma). V industriji stavbnega pohištva se porabi veliko lesa za različne izdelke. Dvanajsti cilj trajnostnega razvoja spodbuja učinkovito in trajnostno rabo virov in spodbuja pridobitev lesa iz trajnostno upravljanih gozdov (UNEP, brez datuma).

Petnajsti cilj govori o **življenju na kopnem**. Zaščititi, obnoviti in spodbujati je potrebno trajnostne rabe kopenskih ekosistemov, trajnostno gospodariti z gozdovi, bojevati se proti dezertifikaciji, zaustaviti in spremeniti je potrebno smer degradacije tal ter zaustaviti izgube biotske raznovrstnosti. Vse to so problemi in nevarnosti za naš planet, s katerimi se soočamo na kopnem. V upanju na boljšo prihodnost in ohranjanje planeta za naslednje generacije je potrebno spodbujati pošteno delitev koristi iz uporabe genskih virov ter sprejeti ukrepe za odpravo trgovine z zaščenimi in ogroženimi vrstami rastlin ter živali. Mobilizirati je potrebno finančna sredstva za ohranjanje biotske raznovrstnosti in financiranje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi (United Nations, brez datuma). Ta cilj poudarja trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kar je ključnega pomena za industrijo stavbnega pohištva. Trajnostno gospodarjenje z gozdovi zagotavlja stalno oskrbo z lesom, hkrati pa ohranja biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve. S sprejemanjem trajnostnih praks pridobivanja lesa lahko industrija pomaga v boju proti krčenju gozdov in spodbuja obnovo degradiranih gozdov. Ta pristop ne podpira le okolja, temveč zagotavlja tudi dolgoročno razpoložljivost lesa (Uddin, 2020).

2.2 Industrija stavbnega pohištva in njen vpliv na okolje

Gradbena panoga, v katero sodi tudi industrija stavbnega pohištva, je z naskokom največja onesnaževalka okolja, saj je odgovorna za vsaj 37 odstotkov vseh svetovnih emisij toplogrednih plinov. Kljub temu se je v primerjavi z drugimi sektorji, ki se ukvarjajo s podnebnimi spremembami, temu področju namenjalo manj pozornosti. Do sedaj je bil večji del napredka v gradbenem sektorju osredotočen na zmanjšanje onesnaževanja iz obratovanja stavb, ki nastaja pri ogrevanju, hlajenju in razsvetljavi. Predvideva se, da se bodo te emisije zmanjšale s 75 na 50 odstotkov v naslednjih nekaj desetletjih. Vendar pa rešitve za zmanjšanje emisij ogljika, ki nastajajo pri proizvodnji,

uporabi in obdelavi gradbenih materialov, predvsem lesa in drugih materialov, kot so polivinil klorid (v nadaljevanju PVC), jeklo in aluminij še vedno močno zaostajajo (United Nations Environment Programme, 2023).

Proizvode iz lesa, ki predstavljajo največji delež stavbnega pohištva, uvrščamo med proizvode, proizvedene iz obnovljivih in trajnostnih virov. Kljub temu, tako kot drugi izdelki, tudi lesni proizvodi lahko povzročajo različne vrste okoljskega onesnaževanja na različnih stopnjah njihove proizvodne verige. Glavni vir tega onesnaževanja je poraba energije, ki je potrebna za proizvodnjo lesnih izdelkov, ter emisije toplogrednih plinov, ki nastajajo med proizvodnim procesom, od pridobivanja surovin do izdelave končnih produktov (Le Quéré in drugi, 2009). Čeprav gozdovi in les absorbirajo ogljikov dioksid iz ozračja, industrija v Sloveniji prispeva približno 12 odstotkov izpustov emisij toplogrednih plinov v ozračje (Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, brez datuma).

V okviru pridobivanja lesa za proizvodnjo stavbnega pohištva se dogaja tudi krčenje gozdov oziroma degradacija, ki negativno vpliva na okolje. Tropski gozdovi se krčijo s hitrostjo pet odstotkov na desetletje, kar prispeva k povečanju koncentracije toplogrednih plinov in dvigu povprečne globalne temperature, saj krčenje gozdov povzroča manjšo absorpcijo ogljikovega dioksida iz ozračja. Tropsko krčenje gozdov letno povzroči emisije približno dveh milijard ton ogljika v ozračje, kar predstavlja 25 odstotkov emisij, ki izhajajo iz izgorevanja fosilnih goriv (Lawrence in Vandecar, 2015).

Tudi v industriji stavbnega pohištva je za transport materialov, končnih izdelkov in polizdelkov potrebno veliko logističnih aktivnosti, ki zaradi uporabe različnih prevoznih sredstev prispevajo k povečanju emisij in s tem onesnaževanju okolja. Promet predstavlja 24 % svetovnih emisij CO₂ (Ritchie in Roser, 2024). Cestni promet je v prometnem sektorju največji vir izpusta toplogrednih plinov v Evropski uniji (v nadaljevanju EU) (Logar, 2023). V EU cestni promet prispeva več kot 72 odstotkov toplogrednih plinov v prometnem sektorju. Sledi letalski promet s 13,3 odstotki, pomorski promet z 12,8 odstotki in železniški promet z okoli 0,5 odstotnim deležem emisij. Preostanek emisij izhaja iz drugih načinov prevoza. Očitno je, da obstaja precejšnja razlika v ravni emisij toplogrednih plinov med cestnim prometom in ostalimi oblikami prevoza v Evropi (Fan in drugi, 2018).

Prevoz lesa od gozda do žag, nato žaganega lesa od žag do proizvodnih obratov in končno do končnih uporabnikov, zahteva velike količine fosilnih goriv, kar vodi v sproščanje toplogrednih plinov v okolje. Študija, izvedena na švedski lesni dobavni verigi, je pokazala, da se za transport lesa iz gozdov do industrijskih obratov porabi več fosilnih goriv kot v katerem koli drugem delu te verige (Lindholm in Berg, 2007).

Za izdelavo stavbnega pohištva je na voljo veliko različnih materialov. Nekateri izmed teh so les, PVC, aluminij in podobno. V vsaki fazi obdelave materiala se ga velike količine tudi zavrže. Zmanjševanje nastajanja lesnih odpadkov in izboljšanje

učinkovitosti pri uporabi primarnega lesa bistveno prispeva k zmanjšanju okoljskih vplivov ter omogoča zadovoljevanje potreb po lesnih izdelkih brez dodatne škode za svetovne gozdne vire. Iz enega kubičnega metra posekanega in iz gozda odstranjenega drevesa približno 50 odstotkov konča kot neuporabljeni poškodovani ostanki, poleg tega pa ostanejo še opuščeni hlodi, štori, neuporabne veje ter obrezki. Lesni odpadki tako predstavljajo pomemben delež med odpadnimi materiali (Dionco-Adetayo, 2001).

Material PVC, se v industriji stavbnega pohištva uporablja za izdelke z dolgo življenjsko dobo, kot so na primer okenski okvirji. Na svetovni ravni povpraševanje po PVC materialu presega 35 milijonov ton na leto in je po količini na drugem mestu v industriji plastičnih mas, kar posledično pomeni tudi velike količine odpadnega PVC-ja (Garcia in drugi, 2006).

V zadnjih dveh desetletjih je problematika odstranjevanja PVC odpadkov postala pomembna tema, predvsem zaradi hitrega povečevanja količine teh odpadkov (Nakamura in drugi, 2009). Kljub temu da imajo izdelki iz PVC materiala razmeroma dolgo življenjsko dobo, je prav to razlog, da nastajajo veliki časovni razponi med njihovo uporabo in do trenutka, ko se izdelke zavrže in postanejo grožnja za okolje (Garcia in drugi, 2006).

Uporaba lepil v stavbnem pohištvi je zelo pomembna, je pa njihova neprimerna uporaba lahko škodljiva za okolje. Lepila so sestavljena iz naravnih in sintetičnih snovi, katere v industriji stavbnega pohištva uporabljamo za spajanje posameznih komponent v končne izdelke (Yang in Rosentrater, 2015). Dve vrsti lepil, ki se pogosto uporabljata sta Fenol-formaldehid in sečninsko-formaldehidna, ki sta zaradi visoke odpornosti na vremenske vplive in vodo namenjeni za zunanjo uporabo. Ko ta lepila niso več primerna za uporabo in so neprimerno odstranjena ter reciklirana predstavljajo grožnjo za okolje (Çetin in Özmen, 2002). Ne samo zgoraj omenjena lepila, ki so namenjena za zunanjo uporabo, ampak tudi ostala, na papirju manj odporna in škodljiva lepila lahko proizvajajo nevarne snovi, škodljive za ljudi in okolje. Nekatere snovi, uporabljene v lepilih, lahko povzročijo draženje ali poškodbe kože, oči, pljuč in jeter (Yang in Rosentrater 2015).

3 TRAJNOSTNE PRAKSE V INDUSTRIJI STAVBNEGA POHIŠTVA

V industriji stavbnega pohištva podjetja uporabljajo različne trajnostne prakse, s katerimi dosegajo cilje trajnostnega razvoja oziroma stremijo k temu, da zmanjšajo emisije toplogrednih plinov, ki jih izpuščajo med obratovanjem. Nekatera izmed področij in praks, s katerimi v omenjeni industriji že dosegajo napredek na področju trajnosti, so izboljšana uporaba moderne tehnologije, optimizacija proizvodnih procesov, zmanjšana uporaba ne trajnostnih materialov, boljša energetska učinkovitost, zmanjšanje količine odpadkov in odgovorno ravnanje z odpadnim materialom (Admin, 2023).

Prehod na okolju prijazne tehnologije se za podjetja sprva zdi drag, vendar na dolgi rok prinese kar nekaj koristi. Zelene tehnologije lahko občutno znižajo stroške poslovanja, hkrati pa izboljšajo ugled podjetja. Vedno več strank se odloča za nakup izdelkov, ki so proizvedeni na trajnosten način in iz obnovljivih virov (Grovwewood, 2021).

3.1 Uporaba trajnostnih materialov

Uporaba trajnostnih materialov je pomembna pri zmanjševanju emisij, ki jih povzroča izdelava stavbnega pohištva. Uporaba trajnostnih materialov, kot so les iz trajnostno upravljanih gozdov in recikliran les, bambus, reciklirana plastika ter premazi, laki in barve na vodni osnovi, prispeva k povečanju energetske učinkovitosti in spodbuja krožno gospodarstvo. Gradbeništvo nasploh in industrija stavbnega pohištva imata pomembno vlogo v boju proti globalnemu segrevanju, zato se trajnostnim alternativam tradicionalnim materialom namenja veliko pozornosti (Modus staff, 2021).

3.1.1 Uporaba bambusa

Uporaba bambusa je odlična rešitev za doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Bambus velja za obnovljiv in trajnosten vir energije, katerega uporaba zmanjšuje gospodarsko odvisnost od krčenja drugih gozdnih virov. Bambus spada v družino trav Poaceae, katerih poznamo 1642 vrst, ki uspevajo v različnih okoljih po vsem svetu, predvsem v tropskih in zmerno toplih ekosistemih. Zaradi svoje hitre rasti, doseganja zrelosti v treh do petih letih je nekatere vrste bambusa mogoče uporabiti kot odličen gradbeni material, s pomočjo novih tehnologij pa omogočajo tudi njegovo obdelavo in uporabo v industriji stavbnega pohištva. Pogosto je uporabljen kot hitro rastoča alternativa lesu, pri čemer njegovi izdelki lahko v svoji dobi uporabe izkazujejo majhen ali celo negativen ogljični odtis. Poleg tega bambus omogoča gradnjo stabilnih struktur, ki so sposobne prenesti potrebe. Zaradi tega ima ta rastlina velik potencial, da igra ključno vlogo pri 11. cilju trajnostnega razvoja Združenih narodov: zagotavljanju cenovno dostopne, trajnostne in odporne infrastrukture ter stanovanj (INBAR, brez datuma).

3.1.2 Trajnostno upravljanje gozdov

Gozdovi imajo ključno vlogo v gospodarstvu in industriji stavbnega pohištva ter zagotavljajo številne proizvode in storitve, ki podpirajo preživetje in varujejo okolje. Izziv pa je, kako upravljati gozdove tako, da bodo koristili sedanjosti, ne da bi s tem ogrozili prihodnje koristi in možnosti. Ta koncept je osnova večine pogledov na trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Spoznanje, da je treba ohranjati proizvodne in varstvene funkcije gozdov, ni novo. Že od nekdaj so premišljeni ljudje zagovarjali varčno in pametno rabo gozdov. Agencija za ocene svetovnih gozdnih virov (angl. The Global

Forest Resources Assessment) je bila ustvarjena z namenom zagotavljanja stalnega pregleda nad gozdnimi viri in njihovimi spremembami (MacDicken, 2015).

Trajnostno gospodarjenje z gozdovi je bilo poudarjeno kot ključno vodilo pri upravljanju gozdov. Ta koncept ponuja smernice za upravljanje gozdov tako, da zadovoljujejo današnje potrebe, ne da bi pri tem zmanjšali možnosti prihodnjih generacij (MacDicken in drugi, 2015).

Orodja za spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi vključujejo politiko in predpise, ki podpirajo gozdarje, ter obsegajo popise, spremljanje, certificiranje gozdov, vključevanje zainteresiranih strani in načrtovanje gospodarjenja z gozdovi. Kadar poznamo vse značilnosti gozdov, s katerimi se upravlja, lahko z ustreznim regulativnim okvirom ustvarimo pogoje, ki omogočajo trajnostno gospodarjenje z gozdovi (MacDicken in drugi, 2015).

3.1.3 Reciklirana plastika

Uporaba reciklirane plastike v industriji in svetu predstavlja delno rešitev za svetovni problem onesnaževanja s plastiko, saj se pri tem ponovno uporabi odpadno plastiko, ki bi sicer končala na odlagališčih ali v oceanih. S tem prispevamo h krožnemu gospodarstvu, zmanjšujemo potrebo po novih materialih in zmanjšujemo emisije ogljika, saj proizvodnja reciklirane plastike zahteva manj energije kot proizvodnja primarne plastike. Reciklirana plastika se pridobiva iz plastičnih odpadkov, ki so bili prvotno zavrženi po uporabi v industriji. Ta material gre skozi postopke zbiranja, razvrščanja, čiščenja in predelave, da se zavržena plastika preoblikuje v gradbeni material, ki ohranja vsestranskost primarne plastike, a obenem tudi zmanjšuje negativne vplive na okolje. Pogosto se reciklirano plastiko uporablja v kombinaciji z lesom. Les v kombinaciji z reciklirano plastiko, ki je izdelan iz polietilena ali drugih vrst plastike, predstavlja trajnostno alternativo tradicionalnemu lesu. Zaradi svoje trpežnosti, odpornosti proti gnitju in daljše življenjske dobe se ga pogosto uporablja za ograje in razne konstrukcijske elemente (Future, 2024).

3.2 Optimizacija proizvodnih procesov

Z namenom doseganja ciljev trajnostnega razvoja se je potrebno ustaviti tudi pri proizvodnih procesih in jih poskušati optimizirati. Jasno je, da proizvodnja in proizvodni procesi močno vplivajo in zmanjšujejo trajnostne učinke podjetij, vendar pa sodobne tehnologije in nenehne inovacije ključno pomagajo pri iskanju trajnostnih rešitev za proizvodnjo (Kuo in Smith, 2018).

3.2.1 Energetska učinkovitost proizvodnje

Industrijska dejavnost, kamor sodi tudi proizvodni sektor, škoduje okolju zaradi obdelave obnovljivih in neobnovljivih materialov ter porabe velikih količin energije. Proizvodnja je odgovorna za 84 odstotkov industrijskih emisij ogljika, povezanih z energijo, in 90 odstotkov porabe energije v industriji. Zaradi skrbi za okoljsko trajnost je opažen trend k okolju prijaznejši proizvodnji, ki jo spodbujajo strožji predpisi, emisijski standardi in tudi želja po konkurenčni prednosti s pridobitvijo raznih certifikatov (s tem ko podjetje dovolj učinkovito varčuje z energijo, vodo, si lahko pridobi razne certifikate) (Duflou in drugi, 2012).

Energija je ključnega pomena za industrijske obrate, zlasti v državah s hitrim gospodarskim razvojem, saj vpliva na konkurenčnost in zaposlovanje. Zaradi rasti svetovnega prebivalstva in povečanih potreb po energiji se mednarodna skupnost sooča z izzivom preprečevanja pomanjkanja energetskih virov. Kakovostno energetsko učinkovitost je možno dosegati s prilagajanjem in optimizacijo sistemov in postopkov rabe energije, da se zmanjšajo potrebe po energiji na enoto proizvodnje ob nespremenjenih ali manjših skupnih stroških proizvodnje iz teh sistemov (Saidur in Mahlia, 2010). Porabo energije v industriji je mogoče omejiti tudi z uporabo različnih pogonskih agregatov s spremenljivo hitrostjo, učinkovitimi nastavki v sistemih stisnjenega zraka in sistemom za vračanje odpadne toplote v kotlih (Saidur, 2010).

3.2.2 Metode optimizacije proizvodnih procesov

Ena izmed metod, kako optimizirati proizvodne procese, je vitka proizvodnja. To je proces, katerega cilj je zmanjšanje odpadkov in povečevanje učinkovitosti proizvodnih procesov. Vitka proizvodnja v primerjavi s klasično proizvodnjo uporablja manj delovne sile, manjše število orodij in strojev. Namen te proizvodnje je izboljšanje produktivnosti, kakovosti in zadovoljstva strank z manjšimi stroški, optimizacijo procesov in večjo dodano vrednostjo izdelkov. Z visokokakovostnimi in stroškovno učinkovitimi izdelki postanejo podjetja bolj konkurenčna in hkrati bolj trajnostno naravnana (Wahab in drugi, 2013).

Nova metoda, ki jo uporabljajo v proizvodnem sektorju, je metoda kaizen. To je tehnika, ki temelji na motivaciji zaposlenih in uvajanju novih pristopov, večanju produktivnosti in učinkovitosti proizvodnje. Ta proces temelji na uvajanju majhnih in postopnih sprememb za zmanjšanje količine izgubljenega časa med samo proizvodnjo in izboljšanju procesov. Metoda kaizen zahteva sodelovanje med vodstvom in delavci pri iskanju področij, kjer so možne izboljšave in implementaciji ustreznih rešitev, ki bodo omogočale večjo učinkovitost. Tudi z manjšimi neprestanimi izboljševanji pri vsakdanjih opravilih, na dolgi rok podjetje privede do boljšega poslovnega uspeha in konkurenčne prednosti (Boca, 2011).

Metoda six sigma temelji na podatkih, ki jih v podjetju pridobijo z merjenjem in analizo proizvodnje in se osredotoča na izboljšanje kakovosti z zmanjševanjem napak in izboljšanjem nadzora nad procesi. Omenjeno metodo uporabljajo podjetja v različnih panogah za racionalno poslovanje, izboljšanje učinkovitosti in za večje zadovoljstvo strank, obenem pa zagotavljajo, da izdelki in storitve izpolnjujejo željene standarde kakovosti (ASQ, brez datuma).

3.3 Ravnanje z odpadnim lesom

V industriji stavbnega pohištva je najpogosteje uporabljen material les. Les je že od nekdaj veljal za eno najbolj vsestranskih surovin, ki jih v svetu poznamo. Do sredine 19. stoletja je bil les praktično glavni material za gradnjo in pridobivanje energije. Kljub njegovi vsestranskosti pa les in leseni izdelki ustvarjajo številne odpadke, kot so odrezki dreves, žagovina in drevesno lubje. Zaradi velikega povpraševanja po lesu in njegovih proizvodih se gozdovi vse bolj izsekavajo, ostanki pa pogosto ostajajo zavrženi (Owoyemi in drugi, 2016).

Les ima pomembno vlogo v različnih fazah pridobivanja biomase, saj se uporablja na začetku in koncu procesa, še posebej za pridobivanje energije v končnih fazah, kar ustreza načelom krožnega bio gospodarstva. Ta koncept ni nov v dejavnostih, ki se ukvarjajo z obdelavo lesa, saj je les že dolgo ključen vir biomase. Gozdarski sektor ima pomemben vpliv pri prehodu na krožno bio gospodarstvo, ki je zelo pomembno za doseganje ciljev trajnostnega razvoja (Stegmann in drugi, 2020).

Krožno gospodarstvo temelji na konceptu različnih faz, ki poudarjajo ponovno uporabo, obnovo, popravilo in modernizacijo izdelkov, sestavnih delov ter materialov. Krožno bio gospodarstvo pa se še posebej osredotoča na potencial obnovljivih virov energije, kot sta biomasa in energija pridobljena iz odpadnih materialov. Implementacija krožnega bio gospodarstva prinaša pozitivne rezultate za okolje in tudi prispeva h gospodarskemu razvoju. Biomasa se lahko uporablja tako za proizvodnjo izdelkov kot za pridobivanje energije za proizvodne procese. Proizvodi iz lesa in njihovi stranski proizvodi se pogosto neposredno obravnavajo kot bio goriva, kar omogoča učinkovito uporabo biomase v različnih fazah proizvodnega procesa (Ellen MacArthur Foundation, 2015). Poleg tega krožno gospodarstvo v lesnem in pohištvenem sektorju postaja del mednarodnih učnih načrtov za visokošolsko izobraževanje, kar kaže na njegovo pomembnost in vpliv na prihodnje generacije (Abidin in drugi, 2021).

4 TRAJNOSTNE PRAKSE V INDUSTRIJI STAVBNEGA POHIŠTVA V IZBRANEM SLOVENSKEM PODJETJU

4.1 Namen, cilj in raziskovalno vprašanje

Namen raziskave, ki jo bom izvedel v sklopu empiričnega dela naloge, je izvedeti in analizirati, na kakšne načine izbrano slovensko podjetje pripomore k doseganju trajnosti na področju stavbnega pohištva. Izvedeti želim, katere (če sploh kakšne) trajnostne prakse izvajajo v izbranem podjetju, in s tem sledijo trendu doseganja trajnostnega razvoja.

Cilj, ki ga želim doseči z empiričnim delom naloge, je pridobiti zadostno količino koristnih informacij, s katerimi bom lahko odgovoril na raziskovalni vprašanji, ki sem ju v nalogi zastavil. S pomočjo pridobljenih informacij in narejene analize bom oblikoval predlog aktivnosti, s katerimi bi lahko podjetje ustvarilo še večji prispevek k trajnosti. Potrebne informacije za doseganje zadanega cilja bom pridobil s pomočjo dveh intervjujev z zaposlenimi v podjetju. Raziskovalni vprašanji, ki sta povod za pisanje in na kateri bom iskal odgovor v empiričnem delu, sta dve:

1. Katere trajnostne prakse uporabljajo v izbranem slovenskem podjetju za doseganje trajnostnega razvoja?
2. Ali lahko in na katerih področjih lahko izbrano slovensko podjetje izboljša svoje trajnostne prakse?

Podjetje, s katerim sodelujem za pisanje zaključne strokovne naloge, je majhno slovensko podjetje ustanovljeno leta 2012 s sedežem v Šempetru pri Gorici, ki se ukvarja z izdelavo in montažo stavbnega pohištva. V izbranem podjetju je trenutno 8 zaposlenih, občasno pa podjetju pomagajo tudi zunanji delavci in študenti. Veliko dela izvajajo tudi v sosednji Italiji, večina dela pa je vezana na izdelavo in montažo notranjih vrat ter oken. Izbrano podjetje 2024 ni želelo, da se v zaključni strokovni nalogi njihovo ime uporablja.

4.2 Metoda zbiranja podatkov

Za namen raziskave sem primarne podatke pridobil s kvalitativno metodo in sicer s pomočjo dveh strukturiranih intervjujev. V podjetju so mi omogočili tudi vpogled v število povpraševanj, ki jih v dnevu dobijo, v njihovo zadnje letno poročilo in pokazali tudi certifikat, ki dokazuje, da določen les ki ga uporabljajo prihaja iz slovenskih gozdov.

Pri oblikovanju vprašanj za izvedbo intervjuja sem si pomagal s svojim znanjem, podatki in literaturo, ki sem jih pridobil med pisanjem teoretičnega dela zaključne seminarske naloge. Intervjuja sta sestavljena iz desetih okvirnih vprašanj, na katera je posamezen intervjuvanec odgovarjal. Če s podanim odgovorom nisem bil zadovoljen, sem postavil še kakšno podvprašanje, s katerim sem nato pridobil jasen odgovor. Na koncu obeh

vprašalnikov sem dodal tudi bolj splošno vprašanje o trajnostnem razvoju. S tem vprašanjem sem želel pridobiti osebno mnenje intervjuvancev o trajnostnem razvoju in si oblikovati sliko o tem, ali se podjetje razvija v pravo smer, k doseganju ciljev trajnostnega razvoja.

Prvi intervjuvanec je bil lastnik, ki je hkrati tudi direktor izbranega podjetja. Lastnika sem za prvega intervjuvanca izbral zato, ker je prav on po mojem mnenju tisti, ki o podjetju in trajnostnih praksah, ki jih v podjetju uporabljajo, ve največ. Drugi intervju sem opravil z enim izmed zaposlenih v podjetju, ki opravlja delo v pisarni in včasih tudi v proizvodnji in na terenu. Prav on ima za direktorjem najvišjo funkcijo odločanja. Zanj sem se odločil zato, ker deluje v drugačnem okolju kot direktor podjetja in ima podatke iz prve roke, kako poteka delo v proizvodnji in na terenu. Za oba intervjuja sem se predhodno dogovoril in jim poslal vprašalnik, da se nanj lahko pripravijo. Oba intervjuja sem opravil v živo na sedežu podjetja v razmiku devetih dni, prvi z direktorjem je trajal 17 minut, drugi z zaposlenim pa 15 minut. Oba intervjuvanca sta privolila v snemanje intervjuja. Transkripta intervjujev se nahajata v prilogi 2 in 3.

4.3 Rezultati intervjujev

Obema intervjuvancema sem postavil deset vprašanj odprtega tipa, s katerimi sem želel izvedeti več o delovanju podjetja na področju trajnosti, in katere trajnostne prakse se v podjetju izvajajo. Nekaj vprašanj sem postavil obema enakih, saj sem želel pridobiti različni mnenji o trajnostnih praksah v podjetju. Vprašanja sem oblikoval tako, da bi izvedel tudi njihove načrte za prihodnost na tem področju. V nadaljevanju bom po vprašanjih analiziral vsak intervju posebej in podal tudi svoje predloge za izboljšave.

4.3.1 Intervju z direktorjem podjetja

S prvim vprašanjem, ki sem ga postavil obema intervjuvancema, sem želel ugotoviti, ali direktor podjetja, ki mora biti zgled ostalim zaposlenim, razume pomen trajnostnega razvoja in njegove cilje. Odgovor, ki sem ga dobil je, da so v podjetju seznanjeni z okvirnimi cilji trajnostnega razvoja, ampak jih v podjetju upoštevajo kot celoto in ne vsakega cilja posebej. Povedal je tudi, da glede na to, da so majhno podjetje z omejenimi financami, se držijo enostavnejših praks za doseganje ciljev in ne večjih investicij. Pomembno je, da se kljub omejenim financam trudijo postati trajnostno naravnani s postopnim uvajanjem trajnostnih rešitev, kar je po mojem mnenju dober začetek.

Z naslednjim vprašanjem sem želel ugotoviti, katere so tiste trajnostne prakse, ki najbolj pripomorejo k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Povedal je, da v podjetju največ pripomorejo k trajnostnemu razvoju s tem, ko lesne ostanke, ki jih v drugih podjetjih zavržejo, oni ponovno uporabijo. Velikokrat se zgodi, da odrezane ostanke lesenih oken in vrat predelajo v lesene podboje, stole ali manjše mizice. Dodal je, da se v podjetju

zavedajo, da bi bilo včasih lažje in ceneje enostavno narediti te artikle iz novega lesa in tistega zavreči, ampak si vsi prizadevajo kar se da zmanjšati odpadke. Tudi ostanke žagovine, ki se je po celodnevni obdelavi lesa nabere velike količine, podarijo okoliškim kmetom, da jo uporabijo na svojih kmetijah. Prav to zmanjševanje odpadkov je po njegovem mnenju tista praksa, s katero največ prispevajo k trajnostnemu razvoju. Še ena izmed trajnostnih praks, ki jo v podjetju uporabljajo, temelji na zmanjšanju nepotrebne vožnje in izpustov. Razložil mi je, da večino naročil prejmejo iz Italije in zaradi tega se pogosto zgodi, da se morajo do strank voziti dalj časa. Zaradi tega se organizirajo tako, da pregledajo naročila določenega časovnega obdobja in si delo razporedijo tako, da opravijo čim manj poti med eno in drugo stranko in se ne ozirajo na to, kdo je prej oddal naročilo. S tem včasih podaljšajo rok čakanja strank, ampak nikoli za več kot teden ali pa teden in pol. Čeprav se to morda strankam ne bi zdelo pošteno, pa dodaja, da to prihrani veliko nepotrebnih izpustov in onesnaževanja zraka zaradi prometa, v podjetju pa s tem prihrani pri stroških goriva in času dela.

Tretje vprašanje sem zastavil, da bi razumel, kako podjetje spodbuja zaposlene k trajnostnemu razmišljanju in ali na kakršenkoli način vlagajo v njihovo izobraževanje. Odgovoril je, da iz finančnega vidika niso dovolj močni, da bi imeli ločen proračun za izobraževanja, zato sestanke na temo trajnosti organizirajo sami znotraj podjetja. Na sestankih med seboj zbirajo predloge za boljšo energetsko učinkovitost, izboljšanje proizvodnih procesov, zmanjševanje odpadkov in za ostale podobne enostavne trajnostne rešitve. Dodal je tudi, da ko so na voljo brezplačni seminarji in delavnice na temo trajnosti pozivajo vse v podjetju k udeležbi. Zadnji takšen seminar, ki so se ga v podjetju udeležili, je bil brezplačni webinar na temo krožnega gospodarstva, ki ga je sofinancirala EU.

Direktorju sem nato zastavil vprašanje, vezano na optimizacijo proizvodnih procesov. Zanimalo me je, če so seznanjeni z metodami kaizen, six sigma in vitko proizvodnjo, ki sem jih opisoval v teoretičnem delu naloge. Odgovoril je, da pozna osnovne principe vitke proizvodnje, ki jo na neki način tudi poizkušajo vpeljati v svoji proizvodnjo, za ostali dve pa je priznal, da zanju še ni slišal. Objasnil mi je, da vitke proizvodnje ne uporabljajo formalno, ampak uporabljajo nekaj tehnik, ki jih uvajajo v procese. Prva je zmanjševanje lesnih odpadkov, druga pa optimizacija časa, ki je potreben za izdelavo določenih izdelkov. Dodal je tudi, da okvirno enkrat na mesec preizkušajo nov način dela, za katerega se dogovorijo na skupnih sestankih, kjer vsak zaposleni izrazi ideje, kako bi lahko zmanjšali čas obdelave materialov v proizvodnji. V primeru, da so te spremembe učinkovite, jih ohranijo, drugače pa se držijo starega načina dela. Na koncu je tudi dodal, da so v zadnjem letu dni naredili kar nekaj takšnih manjših sprememb, za katere verjame, da bodo na dolgi rok prinesle že večje rezultate na področju učinkovitosti proizvodnje. Dve takšni spremembi, ki so jih v zadnjem letu naredili sta menjava vseh navadnih svetil v podjetju z led svetili in to, da so celotno delavnico pregradili na dva dela z namenom, da porabijo manj energije za ogrevanje in osvetlitev.

S petim vprašanjem sem želel izvedeti, kakšno je razmerje med poslovno uspešnostjo in trajnostnimi cilji v njihovem podjetju. Takoj mi je povedal, da sta zaenkrat za podjetje to še dva ločena pojma. Z uporabo trajnostnih praks ne želijo dosegati večje poslovne uspešnosti in je tudi ne, ker bi za to bilo najprej treba veliko investirati. Trajnostne prakse želijo vpeljati zaradi skrbi za okolje in ne za večji dobiček. Dodal pa je še, da bosta v prihodnosti v njihovem podjetju, ko bodo opravili večje investicije v nove stroje, ta dva pojma šla z roko v roki.

Direktorja sem nato vprašal, kakšni so načrti podjetja za ohranjanje in nadaljnji razvoj trajnostnih praks. Odgovoril je, da je trenutno v načrtu, da do leta 2026 opravijo večjo investicijo v nove stroje za proizvodnjo, so pa trenutno v pogovoru z italijanskim dobaviteljem glede uporabe recikliranega lesa. Reciklirani les sicer že uporabljajo, ampak ne v tako veliki količini. V času intervjuja še ni mogel povsem zagotoviti, ampak pričakuje, da bodo kmalu uporabljali izključno recikliran les oziroma bo ta les predstavljal okrog 80 odstotkov celotne zaloge lesa. Dolgoročno si v podjetju prizadevajo tudi pridobiti certifikat, ki bi njihovim strankam dokazoval uporabo trajnostnih praks in bi si tako pridobili njihovo zaupanje. Gre za Green Star certifikat, ki ga pridobiš z uvajanjem trajnostnih praks. Zaenkrat v podjetju še niso pričeli s postopkom pridobivanja certifikata ampak je to njihov dolgoročni cilj.

V sedmem vprašanju sem iskal odgovor na to, kaj v podjetju naredijo z odpadnim lesom in plastiko, ki sta njihovi dve surovini, ki se največ uporabljata. Odgovoril je, da v podjetju stremijo k temu, da so leseni odpadki kar se da minimalni, žagovino pa podarjamo okoliškim kmetom, kar je natančneje že opisal v enem izmed prejšnjih vprašanj. Glede odpadne plastike, pa je dejal, da v podjetju nimajo nobene posebne prakse recikliranja. Razlog za to pa je, ker v proizvodnji plastike ne uporabljajo veliko oziroma samo pri plastičnih okenskih okvirjih, ki pa jih od dobaviteljev prejmemo že sestavljene in z njimi nimajo dodatnega dela s predelavo. Zaradi tega so odpadki plastike minimalni in jo enostavno ločujejo v za to primerne komunalne zaboje.

Z osmim vprašanjem sem želel izvedeti, kateri so trenutno največji izzivi, s katerimi se soočajo pri implementaciji trajnostnih praks v podjetju. Pričakovano mi je razložil, da so njihov največji izziv, ki jih ovira pri doseganju trajnostnih ciljev, finančna sredstva. Največji napredek glede trajnosti bi po njegovem mnenju naredili z energetsko učinkovitimi stroji, ki pa zahtevajo precej velike investicije. Obenem je povedal tudi, da zadnje leto izvajajo okvirni načrt, katerega cilj je prihraniti finance, da si bodo lahko privoščili nakup enega ali dveh takšnih strojev, ampak misli, da do tega ne bo prišlo še vsaj do začetka leta 2026. Razlog za to pa je, da stroji, ki jih trenutno uporabljajo, zaenkrat delujejo brezhibno.

Namen naslednjega vprašanje je bil izvedeti, kako širši javnosti promovirajo uporabo trajnostnih praks in materialov. Odgovoril mi je, da skoraj celotna promocija glede trajnostnih izdelkov in praks se v podjetju zgodi neposredno pri strankah, ko jih

kontaktirajo glede ponudbe. Takrat strankam, v kolikor jih to zanima, razložijo, kako poteka delo pri njih in kakšne materiale uporabljajo. Malce v smehu je dodal, da so njihova najboljša reklama zadovoljne stranke, ki jih priporočijo sosedom in prijateljem.

Z zadnjim vprašanjem, ki sem ga postavil obema intervjuvancema, sem želel ugotoviti, kakšno je njuno osebno mnenje glede uporabe trajnostnih praks v industriji stavbnega pohištva in mnenje o trajnostnem razvoju nasploh. Direktor je mnenja, da trajnost na področju industrije stavbnega pohištva postaja vse bolj pomembna. Opaža, da se pogosto zgodi, da si stranke želijo trajnostne izdelke, vendar se zaradi višjih cen odločajo za tiste manj trajnostne, ki so cenejši. Dodaja, da je po njegovem mnenju prav to glavni problem, ki bi ga bilo treba odpraviti, saj cena ne bi smela biti problem, ko gre za varovanje okolja. Za konec je dodal, da bi morala vsa podjetja v tej industriji imeti na razpolago samo trajnostne izdelke, in tako strankam ne bi preostalo drugega, kot da se odločijo za nakup le teh. Za to rešitev pa bi morala na pomoč priskočiti tudi država z investicijami in subvencijami.

4.3.2 Intervju z zaposlenim

Na začetku intervjuja sem zaposlenemu postavil vprašanje, kako so v njihovem podjetju seznanjeni s cilji trajnostnega razvoja in v kakšni meri stremijo k doseganju teh ciljev. Odgovoril je, da trenutno verjetno ne bi znal natančno naštet, kakšni so vsi cilji, ampak ve pa, kaj je namen teh ciljev. Dodal je, da se v podjetju trudijo na vsakem koraku kar se da slediti tem ciljem oziroma jih poskušajo dosegati z različnimi dejanji, kolikor jim le finance dovoljujejo. Zaenkrat v podjetju ni bilo večjih investicij neposredno za doseganje teh ciljev. Vseeno se trudijo dosegati trajnost z različnimi enostavnejšimi dejanji in praksami, ki ne zahtevajo velikih investicij, ker si jih kot majhno podjetje ne morejo privoščiti.

Z drugim vprašanjem sem želel od sogovorca izvedeti, ali so v podjetju opazili povečanje ali zmanjšanje povpraševanja po trajnostnih izdelkih. Povedal mi je, da so v zadnjih dveh do treh letih stranke večkrat kot v preteklosti povprašale o izvoru in karakteristikah lesa, ki ga v podjetju uporabljajo, na kakšne načine jih obdelujejo, in podobne informacije. Žal v podjetju niso imeli konkretnega podatka o tem, zakaj se stranke odločijo ali ne odločijo za njihovo ponudbo. Razložil je, da jih stranke kontaktirajo, jih povprašajo po ceni, materialih, času čakanja na montažo in še kar nekaj drugih zadev. Glede na to, da oni strank ne sprašujejo, kaj je konkreten razlog, da se niso odločili za njihovo ponudbo oziroma zakaj so se odločili za to, ne more trditi, da se je povpraševanje povečalo zaradi trajnostnih izdelkov in materialov.

Namen tretjega vprašanja je bil izvedeti, katere trajnostne materiale v podjetju uporabljajo in zakaj so se zanje odločili. Odgovor je bil, da v podjetju po večini uporabljajo les iz Slovenije, nekaj pa tudi iz tujine zaradi boljše kakovosti, kot je npr. sibirski les. V zadnjem letu in pol so začeli tudi z uporabo recikliranega lesa, ki ga uvažajo iz sosednje

Italije. Razložil mi je, da ta les zaradi slabše kakovosti uporabljajo za izdelavo drugorazrednih oken in vrat. Poleg tega recikliranega lesa je izpostavil tudi, da so njihovi artikli velikokrat narejeni v kombinaciji lesa in aluminija, in sicer na zunanji strani aluminij, v notranjosti pa les. Zagotovil mi je, da so v tej kombinaciji predvsem okna in ta kombinacija omogoča boljšo izolacijo in daljšo življenjsko dobo oken. Na koncu je dodal, da uporabljajo tudi lepila na vodni osnovi. Izbrana lepila ne vsebujejo toliko nevarnih snovi, ki hlapijo ob lepljenju in posledično ne onesnažujejo zraka in so manj škodljiva za njihove delavce na terenu, ki ga uporabljajo skoraj vsak dan.

Z naslednjim vprašanjem sem želel izvedeti njegovo mnenje o tem, kateri so trenutno največji izzivi, s katerimi se soočajo pri implementaciji trajnostnih praks. Dobil sem kratek in jasen odgovor, da je trenutno največji izziv v podjetju na področju doseganja trajnosti zagotovo to, da bi morale biti tiste investicije ki bi prinesle velik korak naprej na tem področju, zelo velike. Dodal je, da so majhno podjetje in si tega trenutno ne morejo privoščiti.

Moj namen petega vprašanja je bil pridobiti mnenje o uporabi bambusa kot substituta za les in ali so v podjetju že razmišljali o njegovi uporabi. Strinjal se je, da je bambus v teoriji dober substitut za les, ampak mi je razložil, da njegova predelava predstavlja veliko večji strošek kot predelava drugega, na primer hrastovega lesa. Če bi se v podjetju odločili za uporabo bambusa, bi morali iti v investicijo novih strojev, ki bi jim omogočali predelavo bambusa, ker se nabava že predelanih bambusovih plošč ne bi izplačala. To je razlog, da v podjetju ne uporabljajo bambusa in kot je dodal, ga tudi v bližnji prihodnosti ne nameravajo.

V šestem vprašanju intervjuja sem sogovorca vprašal, ali njegovo podjetje sodeluje s kakšnim drugim podjetjem ali ustanovo na področju trajnostnega razvoja. Povedal je, da trenutno nimajo nobene povezave z drugimi podjetji glede trajnosti, vsaj resne ne. Dodal je še, da podjetje sodeluje z drugimi podjetji na tem področju takrat, ko so si na raznih sestankih med seboj izmenjajo kakšen nasvet, kako hitreje doseči cilje trajnostnega razvoja. Razložil mi je, da so to sestanki, ko se med seboj dobijo z namenom, da bi skupaj sklenili kakšen nov posel in občasno govorijo tudi o trajnostnem razvoju ampak da do sedaj še ni dobil predloga, ki ga v podjetju ne bi že prej prakticirali.

Namen sedmega vprašanja intervjuja je bil ugotoviti, kako pomembna je za podjetje energetska učinkovitost in katere trajnostne prakse uporabljajo na tem področju. Izvedel sem, da se v podjetju trudijo biti kar se da energetske učinkoviti in so v ta namen pred sedmimi meseci prenovili in postavili dodatno izolacijo na pisarniške prostore in delavnice. Priznal je, da je bila to zanje velika investicija, ampak se bo na dolgi rok izplačala in občutno zmanjšala porabo energije za hlajenje ali ogrevanje prostorov. Na tem področju pa se trudijo tudi stranke usmeriti v to, da pri menjavi oken izberejo vsaj dvoslojna ali še bolje troslojna okna, ki so veliko boljši izolator in zmanjšujejo potrebo po hlajenju/ogrevanju prostorov, kar se občutno pozna pri mesečnih stroških.

V naslednjem vprašanju sem pridobil odgovor na to, kako se v podjetju prilagajajo na spremembo in uveljavitev novih zakonov, ki jih država in EU postavljata na področju trajnosti. Povedal mi je, da redno spremljajo zakonodajo, vendar se jim, kot majhnemu podjetju zaenkrat še ni bilo potrebno posebej prilagajati na nove zakone na tem področju vsaj ne v takšni meri, da bi jih to oviralo pri poslovanju. Nekaj obveznih praks, ki so jih z zakonom postavili, so v podjetju uporabljali že prej, tako da se v delovanju podjetja ni praktično nič spremenilo.

Namen predzadnjega vprašanja je bil ugotoviti, kaj bi svetovali drugim podjetjem v industriji stavbnega pohištva, ki želijo izboljšati svoje trajnostne prakse. Po kratkem premisleku je povedal, da je prva stvar, ki bi jo morala vsa podjetja narediti, ta, da začnejo uporabljati tiste trajnostne prakse, za katere je potrebna zelo majhna investicija ali pa je skoraj brez dodatnih stroškov. S tem se je obregnil na njihov dogovor z okoliškimi kmeti, ki jim brezplačno podarjajo ostanke žagovine, ki bi jo kmetje drugače morali kupiti drugje.

Z zadnjim vprašanjem sem želel njegovo osebno mnenje o trajnostnih praksah v industriji stavbnega pohištva in trajnostnem razvoju nasploh. Njegov odgovor je bil usmerjen v drugačno smer kot direktorjev odgovor, in sicer je dejal, da so za večji napredek na področju trajnosti potrebne zelo velike investicije in tudi inovacije. Meni, da je najprej potrebno analizirati in narediti spremembe v delovanju velikih korporacij in podjetij. Trdi, da so te korporacije krive za onesnaževanje in ne tako majhna podjetja, kot so sami. S tem ko bodo začeli uvajati spremembe pri njih, bodo postavili tudi zgled vsem manjšim podjetjem in takrat se bodo začeli delati veliki koraki na poti proti trajnosti.

4.4 Trajnostne prakse v podjetju

V tem podpoglavju bom glede na opravljena intervjuja in analizo podjetja na enem mestu predstavil, katere trajnostne prakse uporabljajo v izbranem slovenskem podjetju. Predstavil bom tudi tiste prakse, ki vsaj delno spodbujajo trajnostni razvoj ali pa so prvi korak na poti k temu.

Začel bom s tisto prakso, ki se je direktorju podjetja zdela najkoristnejša na poti k doseganju trajnosti. Gre za uporabo lesnih ostankov, ki jih ne zavržejo, ampak jih ponovno uporabijo. Za podjetje bi bilo enostavneje, da odrezke zavržejo, vendar jih raje predelajo v nove izdelke, kot so podboji, stoli in mize. To zmanjšuje količino odpadkov in povečuje učinkovitost uporabe materialov, kar prispeva k zmanjševanju negativnega vpliva na okolje.

Pri naslednji praksi, ki spodbuja trajnost, gre za podarjanje žagovine kmetom. Podjetju ostanki lesa od žaganja in brušenja predstavljajo odpadek. Na drugi strani pa kmetje to isto žagovino uporabljajo na svojih kmetijah. Ker je podjetje v dogovoru z okoliškimi kmeti, da jim žagovino podari, to zmanjšuje potrebo po dodatnem nakupu tega materiala

in s tem prispeva h krožnemu gospodarstvu. Takšna praksa pomaga zmanjšati odpadke in je primer preproste, a učinkovite trajnostne rešitve.

V podjetju spodbujajo tudi uporabo recikliranega lesa, ki ga zaenkrat v manjših količinah uvažajo iz Italije. Čeprav je ta les po njihovem mnenju nekoliko slabše kakovosti in ga uporabljajo predvsem za drugorazredne izdelke, je njegova uporaba pomemben korak k trajnostnemu poslovanju. Reciklirani les omogoča zmanjšanje odpadkov in prispeva k varovanju okolja, saj zmanjšuje potrebo po uporabi novih naravnih virov in izčrpavanje gozdov.

V podjetju imajo v ponudbi tudi okna, ki so v kombinaciji lesa in aluminija. Na notranji strani je les, na zunanji pa aluminij in ta kombinacija ne le podaljšuje življenjske dobe izdelkov, temveč tudi povečuje energetske učinkovitost oken, saj zagotavlja boljšo izolacijo. Rešitve, kot je ta, pomagajo zmanjšati potrebo po ogrevanju in hlajenju prostorov, kar pripomore k večji energetske učinkovitosti stavb. V tem sklopu izboljšanja energetske učinkovitosti podjetje svojim strankam svetuje izbiro troslojnih oken, ki zagotavljajo boljšo izolacijo. Izbira takšnih oken zmanjšuje nepotrebno izgubo energije in potrebo po ogrevanju ali hlajenju, kar prispeva k energetske učinkovitosti domov in zmanjšanju vpliva na okolje.

Nova praksa, ki jo prakticirajo v podjetju, je uporaba lepil na vodni osnovi. Ta lepila vsebujejo manj škodljivih snovi in so okolju prijaznejša, saj v ozračje ne oddajajo nevarnih hlapnih spojin, kot jih običajna lepila. Poleg tega so manj škodljiva za delavce, ki jih na dnevni ravni uporabljajo v zaprtih prostorih, saj zmanjšujejo zdravstvena tveganja.

Večina kupcev omenjenega podjetja prihaja iz sosednje Italije. Iz tega razloga morajo na dnevni ravni prevoziti veliko število kilometrov in odločili so se, da poskušajo kar se da optimizirati svoje prevozne poti. Z natančnim načrtovanjem združujejo montaže, ki so med seboj čim manj oddaljene, da zmanjšajo nepotrebne vožnje in s tem izpuste emisij toplogrednih plinov. Čeprav se včasih zgodi, da to za kratek čas podaljša rok čakanja za stranke, je pomemben korak k zmanjševanju onesnaževanja in prispeva k zmanjšanju ogljičnega odtisa podjetja. Je pa to tudi koristno za podjetje, saj jim prihrani čas in zmanjša stroške goriva.

Podjetje je pred kratkim prenovilo pisarniške prostore in delavnice ter na novo postavilo izolacijo. S to investicijo so zmanjšali porabo energije za ogrevanje in hlajenje, kar na dolgi rok prinaša prihranke in zmanjšuje vpliv na okolje. S tem podjetje prispeva k trajnostnemu poslovanju in energetske učinkovitosti.

V podjetju pravijo, da nimajo dovolj finančnih sredstev, da bi zaposlene pošiljali na redna izobraževanja o trajnosti. Iz tega razloga v podjetju organizirajo notranje sestanke, kjer si izmenjujejo predloge in iščejo trajnostne rešitve za podjetje. Morda to ni ravno trajnostna

praksa, je pa zagotovo majhen korak na poti do tega, saj se tudi tako lahko rodijo nove učinkovite trajnostne rešitve.

Zadnja praksa, ki jo v podjetju prakticirajo, je groba oblika vitke proizvodnje, ki jo uporabljajo z namenom, da bi zmanjšali odpadke in optimizirali čas, potreben za izdelavo izdelkov. Čeprav te metode ne uporabljajo formalno, so uspešno uvedli nekatere tehnike, ki povečujejo učinkovitost proizvodnje. Zmanjševanje odpadkov in optimizacija proizvodnje zmanjšata nepotrebno porabo virov in izboljšata učinkovitost proizvodnih procesov, kar prispeva k bolj trajnostnemu poslovanju.

4.5 Predlogi za izboljšave

Po opravljeni analizi trajnostnih praks, ki jih v podjetju uporabljajo, bom v tem podpoglavju podal svoje predloge za izboljšave trenutnih praks in nove prakse, ki bi jih podjetje lahko uporabilo. Predloge bom sestavil na podlagi pridobljenih informacijah iz opravljenih intervjujev ter strokovne literature, ki je predstavljena v teoretičnem delu naloge. Iz opravljenih intervjujev sem razbral, da podjetju največjo težavo pri doseganju trajnosti predstavlja pomanjkanje finančnih sredstev za nove investicije. Iz tega razloga sem najprej poskušal dobiti tiste predloge za izboljšave na tem področju, ki ne zahtevajo skoraj nič financiranja ali pa se investicija hitro povrne.

Takoj po opravljenem intervjuju me je najbolj presenetilo dejstvo, da podjetje svojih trajnostnih praks in uporabe trajnostnih materialov nikakor ne promovira. Po mojem mnenju je to velika napaka podjetja, sploh danes, ko je ključ do uspeha podjetja velikokrat prav dobra promocija. Iz tega sledi prvi predlog za izboljšavo na tem področju, in sicer je to dobra promocija uporabe trajnostnih praks. Glede na to, da ima podjetje že vzpostavljeno spletno stran ter Facebook in Instagramov profil, je prvi korak ta, da naredijo brezplačne objave promocije svojih trajnostnih praks, ki jih uporabljajo. V današnjem času, ko ljudje postajajo vse bolj trajnostno naravnani in radi uporabljajo trajnostne materiale, je po mojem mnenju to obvezen korak podjetja, ki ne samo spodbuja trajnost, ampak prinaša podjetju tudi več naročil. To je predlog, ki sprva ne zahteva nobene začetne investicije, v primeru pa, da se podjetje odloči, lahko za boljšo promocijo vложи nekaj denarja, ki se bo zagotovo hitro povrnil.

Moj drugi predlog se navezuje na drugo vprašanje iz drugega intervjuja, ko sem od intervjuvanca želel izvedeti, ali so v podjetju v zadnjem času opazili povečanje ali zmanjšanje povpraševanja po trajnostnih izdelkih. Na to vprašanje nisem dobil odgovora, sem pa mnenja, da bi informacije o povečanju ali zmanjšanju povpraševanja po trajnostnih izdelkih bile koristne tudi za podjetje. Predlagal bi, da bi vse stranke, ne samo tiste, ki se odločijo za nakup izdelkov in storitev pri njih, ampak tudi tiste, ki želijo samo ponudbo, povprašajo za povratne informacije. Vse stranke bi lahko po telefonu ali elektroni pošti prosili za odgovor, zakaj so se ali se niso odločili za nakup izdelkov pri njih. V primeru, da ugotovijo, da se veliko strank zanima za bolj trajnostne materiale in

storitve, ampak jim trenutna ponudba podjetja ne ustreza, se lahko podjetje odloči za novo investicijo, ki se jim bo ob tako povečanem povpraševanju hitro povrnila. Podjetje bi se tako s pomočjo povratnih informacij strank lahko odločilo bodisi za nakup energetsko učinkovitejših strojev ali materialov, kot so na primer bambusove vezane plošče, za katere v podjetju trdijo, da se njihov nakup ne izplača. Tudi ta predlog ne zahteva nobene dodatne investicije. S pomočjo informacij o tem, kaj si stranke v resnici želijo in kaj jih od trenutne ponudbe podjetja odvrne bi lahko osnovali aktivnosti, ki bi pripomogle k povečanju uspešnosti prodaje, bodisi gre za bolj trajnostne izdelke ali ne.

Tretji predlog za doseganje trajnostnih ciljev je uporaba sončne energije za proizvodnjo. Proizvodnja v podjetju deluje vsak teden od ponedeljka do petka in ob povečanem številu naročil tudi med vikendi. Posledica tega je velika poraba energije, katero bi lahko omejevali z postavitvijo sončnih celic. Tudi lokacija za postavitve sončnih celic je idealna, saj je proizvodnja locirana na sončnem delu Goriških brd. To je ena izmed dolgoročnih investicij, ki bi zmanjšala obratovalne stroške in izboljšala trajnost. Sončna energija bi podjetju omogočila, da zmanjšajo stroške elektrike, hkrati pa prispeva k zmanjšanju ogljičnega odtisa. Čeprav je začetna investicija v sončne panele lahko visoka, pa država omogoča subvencije, ki bi stroške omilile. Na dolgi rok bi to tudi podjetju zagotovilo trajnosten vir energije in večje prihranke pri stroških energije.

Z mojim naslednjim predlogom bi rad spodbudil sodelovanje z drugimi podjetji. Glede na to, da nimajo nobenih povezav na področju trajnostnega razvoja, bi lahko s povezovanjem z drugimi podjetji naredili korak bližje trajnosti. To bi lahko dosegli tako, da bi si na rednih sestankih podjetji iz iste industrije izmenjali trajnostne prakse, ki dejansko prinašajo rezultate. Še ena rešitev na področju povezovanja med podjetji je ta, da bi lahko vzpostavili skupno dobavno verigo za dobavo trajnostnih materialov (v njihovem primeru recikliranega lesa). S tem bi dosegli zmanjšanje emisij z vidika prometa in pa tudi zmanjšali stroške dobave.

Med obiskom podjetja sem v njihovih pisarniških prostorih opazil veliko število tiskanih računov, dobavnic in drugih dokumentov. Izvedel sem, da v podjetju kljub temu, da imajo na razpolago dovolj zmogljivih računalnikov, vse dokumente hranijo v fizični obliki in nimajo elektronskega poslovanja. Iz tega sledi moja naslednja trajnostna rešitev, in sicer digitalizacija procesov in zmanjšanje porabe papirja. Vpeljava digitalnih orodij za upravljanje naročil, računov in drugih administrativnih procesov bi lahko podjetju predvsem pomagala zmanjšati porabo papirja. Vpeljava elektronskega sistema za shranjevanje dokumentov bi zmanjšala potrebo po tiskanju in fizičnem arhiviranju, kar bi obenem povečalo učinkovitost dela. Digitalizacija izbranih procesov, ki je posledično zaradi manjše porabe papirja okolju prijaznejša, bi na dolgi rok prinesla tudi prihranke pri stroških pisarniškega materiala za podjetje.

Naslednji predlog se navezuje na pridobivanje lesa iz trajnostno upravljanih gozdov. Za doseganje trajnostnih ciljev bi podjetje lahko pričelo z uporabo lesa s certifikatom, ki

zagotavlja, da gospodarjenje z gozdovi temelji na spoštovanju predpisane zakonodaje in dolgoročno ohranja gozdove. Čeprav je les s temi certifikati morda nekoliko dražji, pa podjetje s tem pridobi možnost trženja svojih izdelkov kot trajnostno naravnane. To bi lahko pritegnilo več trajnostno naravnanih kupcev, kar bi hitro povrnilo višje stroške nakupa tega lesa.

Za konec bi podjetju predlagal še uvedbo sistema, ki bi meril trajnostni napredek v podjetju. Ponovno gre za predlog, ki podjetju prinaša minimalne dodatne stroške. S tem sistemom bi lahko spremljali porabo energije, količine odpadkov ali količine porabljenega papirja. Gre za enostavno beleženje mesečne porabe na primer v excelovi tabeli. Uvedba takšnega sistema bi podjetju omogočila, da spremlja svoj napredek in prepoznava področja, kjer so možne dodatne izboljšave.

4.6 Omejitve raziskave in priložnosti za prihodnje raziskovanje

Nekaj težav, pri oblikovanju praktičnega dela zaključne strokovne naloge sem imel s tem, ker se podjetje ni želelo izpostavljati. Sprva se mi to ni zdela ovira, ampak so mi zaradi želje po popolni anonimnosti tudi omejili vpogled v kar nekaj svojih podatkov, ki bi mi koristili pri oblikovanju naloge. Glede na to, da gre za majhno podjetje z omejenimi financami, uporaba trajnostnih praks ni bila ravno na prvem mestu med cilji podjetja. Iz tega razloga, vidim priložnosti za prihodnje raziskovanje v izbiri večjega podjetja, z več zaposlenimi in takšnega, ki bo pripravljen deliti čim več uporabnih informacij.

5 SKLEP

Namen moje zaključne strokovne naloge je bil raziskati in analizirati trajnostne prakse v industriji stavbnega pohištva v izbranem slovenskem podjetju. Poleg tega sem želel ugotoviti tudi, če je v povezavi s trajnostnimi praksami v podjetju še kaj prostora za napredek in na katerem področju. S pomočjo ustrezne literature, strokovnih člankov in opravljenih intervjujev mi je to tudi uspelo.

Po opravljeni analizi podjetja in opravljenih intervjujih sem prišel do ugotovitve, da izbrano podjetje uporablja kar nekaj trajnostnih praks, ki se sprva ne zdijo kot trajnostne rešitve, vendar so pa dober začetek. Sem sodi na primer optimizacija prevoznih poti, ki zmanjšuje izpuste toplogrednih plinov, obenem pa tudi zmanjšuje stroške goriva podjetja. Kljub temu da v podjetju ponavljajo, da jim omejene finance ne omogočajo uporabe tistih trajnostnih praks, ki bi prinesle večje rezultate, pa si v podjetju prizadevajo doseči trajnostne cilje, kolikor je to le možno. Trajnostna praksa, na katero so v podjetju najbolj ponosni, je ta, da ostanke lesa sami ponovno uporabijo in ostanke žagovine podarijo okoliškim kmetom. S tem pokažejo, da se iskreno zavzemajo za doseganje trajnostnih ciljev, saj bi bilo lažje odpadke enostavno zavreči. Druge trajnostne prakse, ki jih v podjetju prakticirajo so uporaba recikliranega lesa, katerega uvažajo iz sosednje Italije, in

izdelava oken v kombinaciji lesa in aluminija, ki povečuje energetska učinkovitost stavb. V podjetju tudi svoje stranke usmerjajo k izbiri troslojnih oken, ki boljše zadržujejo toploto ali hlad v prostoru. V povezavi z energetska učinkovitostjo so v podjetju tudi na novo izolirali pisarne in proizvodnjo. Naslednje prakse, ki jih v podjetju uporabljajo, so lepila na vodni osnovi, ki so zaradi manj strupenih snovi prijaznejša okolju in tudi zdravju ljudi. Enkrat mesečno v podjetju organizirajo tudi sestance na temo trajnosti, v podjetju pa uporabljajo tudi osnovna načela vitke proizvodnje.

Področij, kjer so možne izboljšave na temo trajnosti, je po mojem mnenju kar nekaj. Ker so v podjetju velikokrat omenili, da jim njihovo finančno stanje trenutno ne omogoča večjih investicij za doseganje trajnosti, sem najprej iskal predloge, ki za podjetje ne bi predstavljali dodatnih stroškov ali pa bi bili ti minimalni. V nalogi sem predlagal izboljšave na področju promocije trajnostnih praks in pridobivanje povratnih informacij o tem, zakaj so se ali se niso stranke odločile za nakup njihovih izdelkov in storitev. Naslednji predlog se je nanašal na uporabo sončnih celic, ki bi podjetju zmanjšale stroške porabe energije in hkrati prispevale k zmanjšanju ogljičnega odtisa. Naslednji predlog govori o povezovanju s sorodnimi podjetji iz industrije stavbnega pohištva in njihovem sodelovanju na področju trajnosti. Med obiskom podjetja sem opazil, da se v podjetju še vedno veliko poslužujejo vseh oblik dokumentov v tiskani obliki, od koder izvira naslednji predlog in sicer digitalizacija procesov, za zmanjšanje porabe papirja. Predzadnji predlog, ki sem ga podal, se navezuje na uporabo lesa, ki je bil pridelan v trajnostno upravljanih gozdovih, ki jih je tudi v Sloveniji kar nekaj. Za zadnji predlog, sem predlagal, da bi v podjetju začeli z uvedbo sistema, s katerim bi merili svoj trajnostni napredek v podjetju in s tem iskali področja, kjer so možne izboljšave.

Na podlagi zaključne strokovne naloge lahko zaključim, da si izbrano podjetje prizadeva izboljšati svoj prispevek trajnosti, vendar zaradi trenutne nezmožnosti večjih investicij, cilj trajnosti še ni tako visoko na listi ciljev, kot bi si želeli. Čeprav obstajajo možnosti za dodatne izboljšave, so trenutni koraki, ki jih izvajajo dober začetek k doseganju trajnostnih ciljev. S postopnimi izboljšavami in nadaljnjim razvojem trajnostnih praks ima podjetje potencial, da postane še bolj trajnostno naravnano. S tem se navezujem na njihove dolgoročne cilje kot je nabava novega stroja in pridobitev certifikata Green Star.

LITERATURA IN VIRI

1. Admin. (2023, 12. junij). *5 Sustainable Practices In UK Joinery And Construction 2023*. <https://frontiernw.co.uk/5-sustainable-practices-in-uk-joinery-and-construction-2023/>
2. Amnesty International Slovenije. (brez datuma). *Cilji trajnostnega razvoja in Agenda 2030*. <https://sola.amnesty.si/ctr>
3. ASQ. (brez datuma). *What is Six Sigma?* <https://asq.org/quality-resources/Six%20Sigma#Lean>

4. Boca, G. D. (2011). *Kaizen method in production management*. https://www.researchgate.net/publication/266307368_KAIZEN_METHOD_IN_PRODUCTION_MANAGEMENT
5. BYJU'S. (brez datuma). *What is Sustainable Development?* <https://byjus.com/commerce/meaning-and-features-of-sustainable-development/>
6. Çetin, N. S. in Özmen, N. (2002). Use of organosolv lignin in phenol–formaldehyde resins for particleboard production: I. Organosolv lignin modified resins. *International Journal of Adhesion and Adhesives*, 22(6), 477–480.
7. Dionco-Adetayo, E. A. (2001). Utilization of wood wastes in Nigeria: A feasibility overview. *Technovation*, 21(1), 55–60.
8. Duflou, J. R., Sutherland, J. W., Dornfeld, D., Herrmann, C., Jeswiet, J., Kara, S., Hauschild, M. in Kellens, K. (2012). Towards energy and resource efficient manufacturing: A processes and systems approach. *CIRP Annals*, 61(2), 587–609.
9. Ellen MacArthur Foundation. (2015). *Growth within: A circular economy vision for a competitive Europe*. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/growth-within-a-circular-economy-vision-for-a-competitive-europe>
10. Fan, Y. V., Perry, S., Klemeš, J. J. in Lee, C. T. (2018). A review on air emissions assessment: Transportation. *Journal of Cleaner Production*, 194, 673–684.
11. Forum media group. (2023, 18. avgust). *Trajnostnost in trajnostna gradnja*. <https://www.e-gradbenik.si/vsebine/gradbeni%C5%A1tvo/gradbeni-proizvodi-graditev-objektov/trajnostnost-trajnostna-gradnja/>
12. Future, R. T. (2024, 31. januar). *Recycled Plastic in Construction: A Sustainable Paradigm Shift*. <https://www.re-thinkingthefuture.com/articles/recycled-plastic-in-construction/>
13. Garcia, D., Balart, R., Crespo, J. E. in Lopez, J. (2006). Mechanical properties of recycled PVC blends with styrenic polymers. *Journal of Applied Polymer Science*, 101(4), 2464–2471.
14. Grovewood. (2021, 3. februar). *How can a joinery become eco-friendly?* <https://www.grovewoodjoinery.co.uk/journal/behind-the-scenes/how-can-a-joinery-become-eco-friendly-and-why-should/>
15. Hamilton, I. in Kennard, H. (2024, 3. junij). *Global Status Report for Buildings and Construction*. <https://www.unep.org/resources/report/global-status-report-buildings-and-construction>
16. INBAR. (brez datuma). *Why Bamboo and Rattan*. <https://www.inbar.int/why-bamboo-and-rattan/>
17. Izbrano podjetje. (2024). *Letno poročilo podjetja za leto 2023*. Šempeter pri Gorici.
18. Kuo, T.-C. in Smith, S. (2018). A systematic review of technologies involving eco-innovation for enterprises moving towards sustainability. *Journal of Cleaner Production*, 192, 207–220.
19. Lawrence, D. in Vandecar, K. (2015). Effects of tropical deforestation on climate and agriculture. *Nature Climate Change*, 5(1), 27–36.

20. Le Quéré, C., Raupach, M. R., Canadell, J. G., Marland, G., Bopp, L., Ciais, P., Conway, T. J., Doney, S. C., Feely, R. A., Foster, P., Friedlingstein, P., Gurney, K., Houghton, R. A., House, J. I., Huntingford, C., Levy, P. E., Lomas, M. R., Majkut, J., Metzl, N., ... Woodward, F. I. (2009). Trends in the sources and sinks of carbon dioxide. *Nature Geoscience*, 2(12), 831–836.
21. Leal Filho, W., Tripathi, S. K., Andrade Guerra, J. B. S. O. D., Giné-Garriga, R., Orlovic Lovren, V. in Willats, J. (2019). Using the sustainable development goals towards a better understanding of sustainability challenges. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, 26(2), 179–190.
22. Lindholm, E. L. in Berg, S. (2007, 18. februar). *Full article: Energy requirement and environmental impact in timber transport*.
23. Logar, M. (2023, 25. april). [PR08] *Izpusti onesnaževal zraka iz prometa*. <https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/izpusti-onesnazeval-zraka-iz-prometa-10>
24. MacDicken, K. G. (2015). Global Forest Resources Assessment 2015: What, why and how? *Forest Ecology and Management*, 352, 3–8.
25. MacDicken, K. G., Sola, P., Hall, J. E., Sabogal, C., Tadoum, M. in de Wasseige, C. (2015). Global progress toward sustainable forest management. *Forest Ecology and Management*, 352, 47–56.
26. Marinič, M. (2016). *Opredelitev meril trajnostne prenove obstoječih poslovnih stavb* (magistrsko delo). Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru.
27. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. (brez datuma). *Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov*. <https://www.gov.si teme/zmanjsanje-emisij-toplogrednih-plinov/>
28. Modus staff. (2021, 18. oktober). *The future of sustainable building materials*. <https://ww3.rics.org/uk/en/modus/natural-environment/renewables/the-future-of-sustainable-building-materials.html>
29. Nakamura, S., Nakajima, K., Yoshizawa, Y., Matsubae-Yokoyama, K. in Nagasaka, T. (2009). Analyzing Polyvinyl Chloride in Japan With the Waste Input–Output Material Flow Analysis Model. *Journal of Industrial Ecology*, 13(5), 706–717.
30. Owoyemi, J. M., Zakariya, H. O. in Elegbede, I. O. (2016). Sustainable wood waste management in Nigeria. *Environmental & Socio-Economic Studies*, 4(3), 1–9.
31. Ritchie, H. in Roser, M. (2024). *Cars, planes, trains: Where do CO₂ emissions from transport come from?* <https://ourworldindata.org/co2-emissions-from-transport>
32. Saidur, R. (2010). A review on electrical motors energy use and energy savings. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 14(3), 877–898.
33. Saidur, R. in Mahlia, T. M. I. (2010). Energy, economic and environmental benefits of using high-efficiency motors to replace standard motors for the Malaysian industries. *Energy Policy*, 38(8), 4617–4625.

34. SDG Compass. (brez datuma). *SDG 4: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all*. <https://sdgcompass.org/sdgs/sdg-4/>
35. Stafford-Smith, M., Griggs, D., Gaffney, O., Ullah, F., Reyers, B., Kanie, N., Stigson, B., Shrivastava, P., Leach, M. in O'Connell, D. (2017). Integration: The key to implementing the Sustainable Development Goals. *Sustainability Science*, 12(6), 911–919.
36. Stegmann, P., Londo, M. in Junginger, M. (2020). The circular bioeconomy: Its elements and role in European bioeconomy clusters. *Resources, Conservation & Recycling: X*, 6, 100029.
37. Uddin, D. M. T. (2020, 26. januar). *The Sustainable Development Goals (SDGs) and construction industries*. <https://www.thedailystar.net/star-infrastructure/news/the-sustainable-development-goals-sdgs-and-construction-industries-1859131>
38. UNEP. (brez datuma). *Goal 12: Responsible Consumption and Production*. <https://sdgs.unep.org/goal-12>
39. United Nations Environment Programme. (2023). *Building Materials and the Climate: Constructing a New Future*. <https://wedocs.unep.org/xmlui/handle/20.500.11822/43293>
40. United Nations. (brez datuma). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
41. Wahab, A. N. A., Mukhtar, M. in Sulaiman, R. (2013). A Conceptual Model of Lean Manufacturing Dimensions. *Procedia Technology*, 11, 1292–1298.
42. WSA. (brez datuma). *SDG 9: Industry, innovation and infrastructure*. https://wsa-global.org/un_sdg/sdg-9-industry-innovation-and-infrastructure/
43. Yang, M. in Rosentrater, K. (2015). *Environmental effects and economic analysis of adhesives: A review of life cycle assessment (LCA) and techno-economic analysis (TEA)*. <https://elibrary.asabe.org/abstract.asp?aid=46230&t=3&redir=&redirType=>
44. Zainal Abidin, S., Bahari, S. A., Ibrahim, A., Mohd Ghazali, A. E., Ahmad, M. A., Mujir, M. S., Delgado, M. V. B., Zbiec, M., Garrido, J., Ortega, J. J., Gómez, M. V. G., Ratnasingam, J., Hashim, R., Zakaria, S. in Mat Amin, M. N. Z. (2021). Analysing the Malaysian Higher Education Training Offer for FurnitureDesign and Woodworking Industry 4.0 as an Input Towards JointCurriculum Validation Protocol. *Asia Pacific Journal of Educators and Education*, 36(1), 1–24.

PRILOGE

Priloga 1: Protokol intervjuja

PROTOKOL ZA INTERVJU - ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA

Jan Srebrnič (mentorica: asist. dr. Eva Repovš)

Zaporedna številka intervjuja: _____

Datum in ura intervjuja: _____; _____

Trajanje intervjuja: _____

Dodatne opombe:

Lepo pozdravljeni.

Sem Jan Srebrnič, študent dodiplomskega študija na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Za ta pogovor bi vas prosil zato, da pridobim vaše mnenje, na podlagi katerega bom oblikoval zaključno strokovno nalogo v povezavi z trajnostnimi praksami, ki jih uporabljate v vašem podjetju.

Pogovor bo predvidoma trajal okrog 15 minut. Postavljal vam bom 10 vprašanj odprtega tipa, s katerimi želim pridobiti vpogled v okvirno delovanje vašega podjetja na področju trajnostnih praks. Pravilnih in napačnih odgovorov na vprašanja ni.

Pred začetkom me zanima, ali se strinjate, da pogovor posnamem. Posnetek bom potreboval izključno za obdelavo podatkov in ne bo nikomur posredovan ali objavljen. Po zaključku obdelave podatkov bo posnetek tudi izbrisan.

Dovoli snemanje: DA NE

Imate kakšna dodatna vprašanja?

Priloga 2: Vprašanja intervjuja

1. Ste v vašem podjetju seznanjeni s cilji trajnostnega razvoja? Če da, v kakšni meri stremite k doseganju teh ciljev?
2. Katere prakse so po vašem mnenju tiste, ki najbolj pripomorejo k trajnostnemu razvoju v vašem podjetju?
3. Kako v vašem podjetju vključujete zaposlene v proces trajnostnega razvoja? Izvajate ali pošiljate svoje zaposlene na kakršnakoli izobraževanja in usposabljanja na temo trajnostnega razvoja?
4. Ste v podjetju seznanjeni z metodami optimiziranja proizvodnih procesov, kot so vitka proizvodnja, kaizen ali six sigma? Če da, kako te metode prispevajo k trajnostnemu razvoju?
5. Kakšno je razmerje med poslovno uspešnostjo in trajnostnimi cilji v vašem podjetju in kako ga ohranjate?
6. Kakšne so vaši prihodnji načrti in ohranjanje ter nadaljnji razvoj trajnostnih praks v podjetju?
7. Ali sodelujete s kakšnim drugim podjetjem ali ustanovo na področju trajnostnega razvoja? Če da, na kakšen način?
8. Kateri so po vašem mnenju trenutno največji izzivi, s katerimi se soočate pri implementaciji trajnostnih praks?
9. Kako promovirate strankam in širši javnosti uporabno trajnostnih praks in materialov?
10. Kakšno je vaše mnenje o trajnostnih praksah v industriji stavbnega pohištva in trajnostnem razvoju nasploh?
11. Ste v podjetju opazili povečanje/zmanjšanje povpraševanja strank glede trajnostnih izdelkov v zadnjih nekaj letih?
12. Katere trajnostne materiale (če sploh kakšne) uporabljate v vašem podjetju in zakaj ravno te?
13. Kakšno je vaše mnenje o uporabi bambusa kot substituta za les, ki je zaradi hitre rasti eden izmed najbolj trajnostnih materialov, in ali ste v podjetju že razmišljali o njegovi uporabi?
14. Kaj v vašem podjetju naredite z odpadnim materialom predvsem z odpadnim lesom in plastiko?
15. Kako pomembna je za vaše podjetje energetska učinkovitost? Uporabljate kakšne trajnostne prakse na področju izboljšanja energetske učinkovitosti?
16. Kako se v vašem podjetju prilagajate ne spremembo in uvajanje novih zakonov na področju trajnosti?
17. Kaj bi svetovali drugim podjetjem v industriji stavbnega pohištva, ki želijo izboljšati svoje trajnostne prakse?

Priloga 3: Transkript intervjuja 1

PROTOKOL ZA INTERVJU - ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA

Jan Srebrnič (mentorica: asist. dr. Eva Repovš)

Zaporedna številka intervjuja: 1

Datum in ura intervjuja: 16. 8. 2024; 10:30

Trajanje intervjuja: 17 minut

Dodatne opombe: /

Lepo pozdravljeni.

Sem Jan Srebrnič, študent dodiplomskega študija na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Za ta pogovor bi vas prosil zato, da pridobim vaše mnenje, na podlagi katerega bom oblikoval zaključno strokovno nalogo v povezavi z trajnostnimi praksami, ki jih uporabljate v vašem podjetju.

Pogovor bo predvidoma trajal okrog 15 minut. Postavljal vam bom 10 vprašanj odprtega tipa, s katerimi želim pridobiti vpogled v okvirno delovanje vašega podjetja na področju trajnostnih praks. Pravilnih in napačnih odgovorov na vprašanja ni.

Pred začetkom me zanima, ali se strinjate, da pogovor posnamem. Posnetek bom potreboval izključno za obdelavo podatkov in ne bo nikomur posredovan ali objavljen. Po zaključku obdelave podatkov bo posnetek tudi izbrisan.

Dovoli snemanje: **DA** NE

Imate kakšna dodatna vprašanja?

/

Opomnik (okvirna vprašanja)

1. Ste v vašem podjetju seznanjeni s cilji trajnostnega razvoja? Če da, v kakšni meri strmite k doseganju teh ciljev?

Ja, seznanjeni smo z okvirnimi cilji trajnostnega razvoja, ampak jih v podjetju upoštevamo kot celoto in ne vsakega cilja posebej. Glede na to, da smo majhno podjetje z omejenimi financami se držimo enostavnejših praks za doseganje ciljev in ne večjih investicij. Si pa vsekakor vsi zaposleni v podjetju prizadevamo postati čim bolj trajnostno naravnano podjetje.

2. Katere prakse po so vašem mnenju tiste, ki najbolj pripomorejo k trajnostnemu razvoju v vašem podjetju?

Mislím, da pri nas največ pripomoremo k trajnostnemu razvoju s tem, ko lesene ostanke, ki jih v drugih podjetjih zavržejo, mi ponovno uporabimo. Velikokrat se zgodi, da npr. odrezane ostanke lesenih oken in vrat predelamo v lesene podboje in tudi stole ali manjše mizice. Seveda se zavedamo, da bi bilo velikokrat lažje, in včasih celo ceneje (takšne stvari vzamejo kar nekaj časa, zaposlene pa je potrebno za opravljene ure in delo plačati) enostavno narediti te artiklé iz novega lesa in tistega zavreči, ampak si vsi v podjetju prizadevamo kar se da zmanjšati odpadke. Tudi ostanke žagovine, ki se je po celodnevni obdelavi lesa nabere velike količine, jo podarimo okoliškim kmetom, ki jo uporabijo na svojih kmetijah.

Mislím, da s tem zmanjševanjem odpadkov največ prispevamo k trajnostnemu razvoju, imamo pa tudi še nekatere druge trajnostne prakse. Večino naročil imamo iz Italije in zaradi tega se pogosto zgodi, da se moramo do strank in montaže peljati kar nekaj časa. Zato se organiziramo, da pregledamo naročila na primer zadnjega tedna in pol in si delo razporedimo tako, da opravimo čim manj poti med eno in drugo stranko in ne gledamo na to, kdo je prej oddal naročilo. S tem včasih podaljšamo rok čakanja strank, ampak nikoli za več kot teden ali pa teden in pol. Čeprav se to morda strankam ne bi zdelo pošteno, pa to prihrani veliko nepotrebnih izpustov in onesnaževanja zraka zaradi prometa pa tudi časa.

3. Kako v vašem podjetju vključujete zaposlene v proces trajnostnega razvoja? Izvajate ali pošiljate svoje zaposlene na kakršnakoli izobraževanja in usposabljanja na temo trajnostnega razvoja?

Glede na to, da nimamo tako velike finančne moči, da bi imeli ločen proračun za izobraževanja, v podjetju sestanke na temo trajnosti organiziramo sami. Vsi v podjetju med seboj zbiramo predloge za boljšo energetsko učinkovitost, izboljšanje proizvodnih procesov, zmanjševanje odpadkov in podobne zadeve. Osredotočamo se na enostavne procese, ki jih vsi razumemo oziroma si med seboj pomagamo pri razumevanju zahtevnejših praks. Kadar pa so na voljo brezplačni seminarji in delavnice na temo

trajnosti (ki jih ni malo) pa pozivamo vse v podjetju k udeležbi. Zadnji takšen seminar, ki smo se ga vsi v podjetju udeležili je bil, je bil brezplačni webinar, ki ga je sofinancirala EU na temo krožnega gospodarstva.

4. Ste v podjetju seznanjeni z metodami optimiziranja proizvodnih procesov, kot so vitka proizvodnja, kaizen ali six sigma? Če da, kako te metode prispevajo k trajnostnemu razvoju?

Ja, v osnovi poznamo osnovne principe vitke proizvodnje, ki jo na nek način poizkušamo vpeljati v našo majhno proizvodnjo, za ostali dve pa še nisem slišal. Vitke proizvodnje ne uporabljamo formalno, a nekaj tehnik smo uvedli v naše procese. Zmanjševanje lesnih odpadkov in optimizacija časa, ki je potreben za izdelavo določenih izdelkov sta dva glavna cilja. Nov način dela preizkušamo približno na mesec dni, ko imamo skupne sestanke in vsak zaposleni predlaga ideje, kako bi lahko zmanjšali čas obdelave raznih materialov v proizvodnji. V primeru, da te spremembe prinašajo rezultate jih ohranimo, drugače pa se držimo starega načina dela. Smo pa v zadnjem letu dni naredili kar nekaj takšnih manjših sprememb, ki verjamem da bodo na dolgi rok prinesle že večje rezultate na področju učinkovitosti proizvodnje. Lahko povem, da dve takšni spremembi, ki smo jih v zadnjem letu naredili sta menjava vseh navadnih svetil v podjetju z led svetili in to, da smo celotno delavnico pregradili na dva dela z namenom, da zmanjšamo porabo energije za ogrevanje in osvetlitev.

5. Kakšno je razmerje med poslovno uspešnostjo in trajnostnimi cilji v vašem podjetju in kako ga ohranjate?

Zaenkrat so za nas to še dva ločena pojma. Z uporabo trajnostnih praks ne želimo dosegati večje poslovne uspešnosti in je tudi ne. Trajnostne prakse želimo vpeljati zaradi skrbi za okolje in ne za večji dobiček. Bodo pa v prihodnosti v našem podjetju ko bomo imeli večje investicije v nove stroje ta dva pojma šla z roko v roki.

6. Kakšne so vaši prihodnji načrti in ohranjanje in nadaljnji razvoj trajnostnih praks v podjetju?

Ja kot sem že povedal imamo nekje do leta 2026 v planu opraviti večjo investicijo v nove stroje za proizvodnjo, smo pa trenutno v pogovoru z italijanskim dobaviteljem glede uporabe recikliranega lesa. Ta les sicer že uporabljamo ampak ne v tako veliki količini. Ne morem povsem še zagotoviti tega ampak lahko se zgodi, da bomo kmalu uporabljali izključno recikliran les oziroma tam nekje 80 odstotkov. Dolgoročno bi radi pridobili tudi certifikat, ki bi strankam dokazoval našo uporabo trajnostnih praks in si tako pridobili njihovo zaupanje. Gre za Green Star certifikat, ki ga pridobiš za uspešno uvajanje trajnostnih praks. Trenutno nismo še začeli s postopkom pridobivanja tega certifikata ampak se bomo kmalu tudi tega lotili.

7. Kaj v vašem podjetju naredite z odpadnim materialom predvsem z odpadnim lesom in plastiko?

Kot sem že povedal v podjetju stremimo k temu, da so lesni odpadki kar se da minimalni, žagovino pa podarjamo okoliškim kmetom.

Glede odpadne plastike pa v podjetju nimamo nobene posebne prakse recikliranja ali kaj podobnega. To je pa zato, ker pri nas plastike ne uporabljamo veliko oziroma samo pri plastičnih okenskih okvirjih, ki pa jih od dobaviteljev prejmemo že sestavljene in nimamo dodatnega dela s predelavo. Zaradi tega nimamo skoraj nič odpadne plastike in so enostavno vržemo v za to primerne komunalne zaboje.

8. Kateri so po vašem mnenju trenutno največji izzivi, s katerimi se soočate pri implementaciji trajnostnih praks?

Naš največji izziv, ki nas ovira pri doseganju trajnostnih ciljev so finančna sredstva. Največji napredek glede trajnosti bi lahko naredili z energetske učinkovitimi stroji ki pa zahtevajo precej velike investicije. Imamo pa okvirni načrt, ki je v teku sedaj približno eno leto, kako si bomo lahko privoščili nakup enega ali dveh takšnih strojev ampak mislim da do tega ne bo prišlo še vsaj do začetka leta 2026. Razlog za to pa je tudi, da stroji ki jih trenutno uporabljamo delujejo brezhibno.

9. Kako promovirate strankam in širši javnosti uporabno trajnostnih praks in materialov?

Skoraj celotna promocija če lahko temu sploh tako rečem glede trajnostnih izdelkov in praks pri nas se zgodi neposredno pri strankah ko nas kontaktirajo glede ponudbe. Takrat strankam (če jih sploh zanima) razložimo kako poteka delo pri nas in kakšne materiale uporabljamo. Smo pa opazili da je najboljša reklama za nas reklama od ust do ust, ko nas naša stranka priporoči naprej.

10. Kakšno je vaše mnenje o trajnostnih praksah v industriji stavbnega pohištva in trajnostnem razvoju nasploh?

Ja trajnost na našem področju postaja vse bolj pomembna. Pogosto se zgodi da si stranke želijo trajnostne izdelke ampak se zaradi višjih cen odločajo za tiste manj trajnostne. Prav to mislim da je glavni problem, ki bi ga bilo potrebno odpraviti. Sam sem mnenja da bi morala vsa podjetja v naši industriji imeti na razpolago samo trajnostne izdelke in tako strankam ne bi preostalo drugega kot nakup teh izdelkov. Je pa za to potrebna seveda tudi pomoč države z investicijami in subvencijami.

Priloga 4: Transkript intervjuja 2

PROTOKOL ZA INTERVJU - ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA

Jan Srebrnič (mentorica: asist. dr. Eva Repovš)

Zaporedna številka intervjuja: 2

Datum in ura intervjuja: 2. 9. 2024; 8:00

Trajanje intervjuja: 15 minut

Dodatne opombe: /

Lepo pozdravljeni.

Sem Jan Srebrnič, študent dodiplomskega študija na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Za ta pogovor bi vas prosil zato, da pridobim vaše mnenje, na podlagi katerega bom oblikoval zaključno strokovno nalogo v povezavi z trajnostnimi praksami, ki jih uporabljate v vašem podjetju.

Pogovor bo predvidoma trajal okrog 15 minut. Postavljal vam bom 10 vprašanj odprtega tipa, s katerimi želim pridobiti vpogled v okvirno delovanje vašega podjetja na področju trajnostnih praks. Pravilnih in napačnih odgovorov na vprašanja ni.

Pred začetkom me zanima, ali se strinjate, da pogovor posnamem. Posnetek bom potreboval izključno za obdelavo podatkov in ne bo nikomur posredovan ali objavljen. Po zaključku obdelave podatkov bo posnetek tudi izbrisan.

Dovoli snemanje: **DA** NE

Imate kakšna dodatna vprašanja?

/

1. Ste seznanjeni s cilji trajnostnega razvoja? Če da, v kakšni meri v podjetju stremite k doseganju teh ciljev?

Ja, sicer jih trenutno verjetno ne bi znal natančno naštet, kakšni so vsi cilji ampak vem pa kaj je namen teh ciljev. V podjetju se trudimo na vsakem koraku kar se da slediti tem ciljem oziroma jih poskušamo dosegati z raznimi dejanji kolikor nam finance dovoljujejo. Zaenkrat nismo zelo veliko investirali izključno za doseganje teh ciljev ampak se trudimo in pripomoremo z raznimi dejanji in praksami, ki ne zahtevajo zelo velikih investicij, ker si jih kot majhno podjetje ne moremo privoščiti.

2. Ste v podjetju opazili povečanje/zmanjšanje povpraševanja strank glede trajnostnih izdelkov v zadnjih nekaj letih?

Ja v zadnjih dveh, treh letih stranke večkrat kot v preteklosti povprašajo o naših materialih, iz kje jih uvažamo, na kakšne načine jih obdelujemo in podobne zadeve. Na žalost pa nimam konkretnega podatka o tem, zakaj se stranke odločijo/ne odločijo za nas. Nas kot podjetje stranke kontaktirajo, nas povprašajo po ceni, materialih, času čakanja na montažo in še kar nekaj drugih zadev. Glede na to, da mi strank ne sprašujemo kaj je konkreten razlog, da se niso odločili za našo ponudbo oziroma zakaj so se odločili za to pa ne morem trditi da se je povpraševanje povečalo zaradi trajnostnih izdelkov in materialov.

3. Katere trajnostne materiale (če sploh kakšne) uporabljate v vašem podjetju in zakaj ravno te?

Pri nas v podjetju po večini uporabljamo les iz Slovenije, nekaj pa tudi iz tujine zaradi boljše kakovosti kot je npr. sibirski les. V zadnjem letu in pol smo začeli z uporabo tudi recikliranega lesa, ki ga uvažamo iz Italije. Ta les sicer zaradi slabše kakovosti uporabljamo za izdelavo drugorazrednih oken in vrat. Poleg tega recikliranega lesa bi izpostavil tudi, da so naši artikli velikokrat narejeni v kombinaciji lesa in aluminija, in sicer na zunanji strani aluminij, v notranjosti pa les. V tej kombinaciji so predvsem okna in ta kombinacija omogoča boljšo izolacijo in daljšo življenjsko dobo oken. Uporabljamo tudi lepila na vodni osnovi, ki ne vsebujejo toliko nevarnih snovi, ki hlapijo ob lepljenju in posledično ne onesnažujejo zraka in so manj škodljiva za naše delavce na terenu, ki ga uporabljajo skoraj vsak dan.

4. Kateri so po vašem mnenju trenutno največji izzivi, s katerimi se soočate pri implementaciji trajnostnih praks?

Trenutno največji izziv v našem podjetju na področju doseganja trajnosti je zagotovo to, da so tiste investicije ki bi prinesle velik korak naprej na tem področju zelo velike. Smo majhno podjetje in si tega enostavno trenutno ne moremo privoščiti.

5. Kakšno je vaše mnenje o uporabi bambusa kot substituta za les, ki je zaradi hitre rasti eden izmed najbolj trajnostnih materialov in ali ste v podjetju že razmišljali o njegovi uporabi?

Ja, bambus je v teoriji dober substitut za les, ampak njegova predelava predstavlja veliko večji strošek, kot predelava drugega, na primer hrastovega lesa. V kolikor bi se odločili za uporabo bambusa, bi morali iti v investicijo novih strojev, ki bi nam omogočali predelavo bambusa, ker se nabava že predelanih bambusovih plošč nam ne bi izplačala. Iz tega razloga mislim, da bambusa v našem podjetju še kar nekaj časa ne bomo uporabljali.

6. Ali sodelujete s kakšnim drugim podjetjem ali ustanovo na področju trajnostnega razvoja? Če da, na kakšen način?

Ne, trenutno nimamo nobene povezave z drugimi podjetji, glede trajnosti vsaj resne ne. Mogoče si v kakšnem pogovoru/sestanku z direktorji drugih podjetji izmenjamo kakšen nasvet glede uporabe raznih trajnostnih praks ampak dlje od tega še nismo šli. To se zgodi recimo na sestankih, ko se dobimo z namenom, da bi skupaj sklenili kakšen nov posel in občasno odpremo temo tudi o trajnostnem razvoju ampak do sedaj še nismo slišali za kakšen pameten predlog, ki ga v podjetju ne bi že prej prakticirali.

7. Kako pomembna je za vaše podjetje energetska učinkovitost? Uporabljate kakšne trajnostne prakse na področju izboljšanja energetske učinkovitosti?

Trudimo se biti kar se da energetske učinkoviti in ravno pred kratkim (pred 7 meseci) smo prenovili in postavili dodatno izolacijo na pisarniške prostore in delavnice. Je bila kar velika investicija ampak se bo na dolgi rok izplačala in občutno zmanjšala porabo energije za hlajenje/ogrevanje prostorov.

Tudi vse naše stranke želimo usmeriti v to, da pri menjavi oken izberejo vsaj dvoslojna ali še boljše troslojna okna, ki so veliko boljši izolator in zmanjšujejo potrebno po hlajenju/ogrevanju prostorov.

8. Kako se v vašem podjetju prilagajate ne spremembo in uvajanje novih zakonov na področju trajnosti?

Dokaj redno spremljamo zakonodajo ampak se nam kot majhnemu podjetju zaenkrat ni bilo še potrebno posebej prilagajati na nove zakone na tem področju vsaj ne v takšni meri, da bi nas to oviralo pri poslovanju. Nekaj obveznih praks, ki so jih z zakonom postavili pa smo v podjetju uporabljali že prej, tako da se za nas ni praktično nič spremenilo.

9. Kaj bi svetovali drugim podjetjem v industriji stavbnega pohištva, ki želijo izboljšati svoje trajnostne prakse?

Mislim da je prva stvar, ki bi jo morala vsa podjetja narediti, da začnejo uporabljati tiste trajnostne prakse, za katere je potrebna zelo majhna investicija ali pa je skoraj brez dodatnih stroškov. S tem mislim predvsem na to kot je na primer naš dogovor s kmeti, ki jim brezplačno damo ostanke žagovine, ki bi jo oni drugače morali kupiti drugje.

10. Kakšno je vaše mnenje o trajnostnih praksah v industriji stavbnega pohištva in trajnostnem razvoju nasploh?

Mislim, da so za večji napredek na področju trajnosti v naši panogi potrebne zelo velike investicije in tudi inovacije. Za večji napredek na tem področju je treba analizirati in narediti spremembe v delovanju velikih korporacij in podjetij. Dejstvo je, da so te korporacije krive za onesnaževanje in ne tako majhna podjetja kot smo mi. S tem ko bodo začeli uvajati spremembe pri njih, bodo postavili tudi zgled vsem manjšim podjetjem in takrat se bodo začeli delati veliki koraki na poti proti trajnosti.